

Eurobank a.d.

PODACI I INFORMACIJE BANKE

na dan 31. decembar 2013. godine

SADRŽAJ:

<u>1.</u>	<u>POSLOVNO IME I SEDIŠTE BANKE</u>	<u>1</u>
<u>2.</u>	<u>STRATEGIJA I POLITIKE ZA UPRAVLJANJE RIZICIMA</u>	<u>2</u>
2.1.	STRATESKI OKVIR UPRAVLJANJA RIZICIMA	2
2.2.	STRATEGIJA UPRAVLJANJA RIZICIMA	3
2.3.	RIZIČNI PROFIL I SKLONOST BANKE KA RIZICIMA	3
2.4.	POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA	4
2.4.1.	KREDITNI RIZIK	5
2.4.2.	KREDITNO-DEVIZNI RIZIK	8
2.4.3.	RIZIK KONCENTRACIJE	8
2.4.4.	TRŽIŠNI RIZIK	9
2.4.5.	OPERATIVNI RIZIK	10
2.4.6.	RIZIK LIKVIDNOSTI	11
2.5.	NAČIN ORGANIZOVANJA PROCESA UPRAVLJANJA RIZICAMA	12
<u>3.</u>	<u>KAPITAL BANKE</u>	<u>15</u>
3.1.	OPIS OSNOVNIH KARAKTERISTIKA SVIH ELEMENATA KOJI SE UKLJUČUJU U OBRAČUN KAPITALA	15
3.2.	IZNOS OSNOVNOG KAPITALA I DOPUNSKOG KAPITALA , S PREGLEDOM POJEDINAČNIH ELEMENTA KAPITALA I SVIH ODBITNIH STAVKI	16
<u>4.</u>	<u>KAPITALNI ZAHTEVI I PROCES INTERNE PROCENE ADEKVATNOSTI KAPITALA</u>	<u>16</u>
4.1.	POKAZATELJ ADEKVATNOSTI KAPITALA	16
4.2.	REGULATORNI KAPITALNI ZAHTEVI	17
4.3.	INTERNA PROCENA ADEKVATNOSTI KAPITALA	19
<u>5.</u>	<u>KREDITNI RIZIK</u>	<u>24</u>
5.1.	OPIS PRISTUPA I METODA KOJI BANKA KORISTI ZA OBRAČUN ISPRAVKI VREDNOSTI BILANSNE AKTIVE I REZERVISANJA ZA GUBITKE PO VANILANSNIM STAVKAMA	24
5.2.	IZLOŽENOSTI NAKON RAČUNOVODSTVENIH OTPISA, IZUZIMAJUĆI EFEKTE TEHNIKA UBLAŽAVANJA KREDITNOG RIZIKA, KAO I PROSEČNE IZLOŽENOSTI TOKOM PERIODA, PO KLASAMA IZLOŽENOSTI	25
5.3.	GEOGRAFSKA RASPODELA PO KLASAMA IZLOŽENOSTI	27
5.4.	PODELA IZLOŽENOSTI KREDITNOM RIZIKU PREMA SEKTORIMA ILI DRUGOJ UGOVRONOJ STRANI RAZVRSTANIH PO KLASAMA IZLOŽENOSTI	27
5.5.	IZLOŽENOSTI KOD KOJIH JE IZVRŠENA ISPRAVKA VREDNOSTI, DOSPELA NENAPLAĆENA POTRAŽIVANJA I ISPRAVKA VREDNOSTI PO SEKTORIMA	32
5.6.	RASPODELA SVIH IZLOŽENOSTI PREMA PREOSTALOM DOSPEĆU PO KLASAMA IZLOŽENOSTI	34
5.7.	PROMENE NA ISPRAVKAMA VREDNOSTI BILANSNE AKTIVE I REZERVISANJIMA ZA GUBITKE PO VANBILANSNIM STAVKAMA	35
5.8.	RASPODELA IZLOŽENOSTI PREMA KATEGORIJAMA KLASIFIKACIJE, I PODACI O OBRAČUNATOJ I POTREBNOJ REZERVU	35

5.9.	PRIMENA EKSTERNIH REJTINGA U STANDARDIZOVANOM PRISTUPU OBRAČUNA KREDITNIM RIZIKOM PONDERISANE AKTIVE	36
<u>6.</u>	<u>TEHNIKE UBLAŽAVANJA RIZIKA I NAČINE KOJE BANKA KORISTI ZA OBEZBEĐENJE I PRAĆENJE EFIKASNOSTI ZA UBLAŽAVANJE RIZIKA</u>	<u>37</u>
6.1.	VREDNOVANJE INSTRUMENTATA KREDITNE ZAŠTITE I UPRAVLJANJE TIM INSTRUMENTIMA	38
6.2.	NAČIN BILANSNOG I VANBILANSNOG NETIRANJA	38
6.3.	OPIS OSNOVNIH VRSTA INSTRUMENTATA MATERIJALNE ZAŠTITE	38
6.4.	PODACI O KONCENTRACIJI TRŽIŠNOG ILI KREDITNOG RIZIKA U OKVIRU PRIMENJIVIH TEHNIKA UBLAŽAVANJA	39
6.5.	IZLOŽENOSTI PRE I NAKON KORIŠĆENJA KREDITNE ZAŠTITE ZA SVAKI NIVO KREDITNOG KVALITETA UKLUČUJUĆI I IZLOŽENOSTI KOJE PREDSTAVLJAJU ODBITNE STAVKE OD KAPITALA	39
6.6.	IZLOŽENOSTI (NAKON NETIRANJA) OBEZBEĐENIH INSTRUMENTIMA MATERIJALNE I NEMATERIJALNE KREDITNE ZAŠTITE, PO KLASAMA IZLOŽENOSTI	40
<u>7.</u>	<u>RIZIK DRUGE UGOVORNE STRANE</u>	<u>40</u>
<u>8.</u>	<u>TRŽIŠNI RIZICI</u>	<u>41</u>
8.1.	VRSTA PRIMENJENOG PRISTUPA ZA RAČUNANJE TRŽIŠNIH RIZIKA	41
8.2.	KAPITALNI ZAHTEV ZA TRŽIŠNE RIZIKE	42
8.3.	STRUKTURA I IZNOSI PO VRSTI KAPITALNOG ZAHTEVA	42
<u>9.</u>	<u>OPERATIVNI RIZICI</u>	<u>43</u>
9.1.	KAPITALNI ZAHTEV ZA OPERATIVNI RIZIK	43
<u>10.</u>	<u>KAMATNI RIZIK</u>	<u>43</u>
10.1.	IZVORE KAMATNOG RIZIKA I UČESTALOST NJEGOVOG MERENJA	43
10.2.	OSNOVNE PRETPOSTAVKE ZA MERENJE ODNOSNO PROCENU IZLOŽENOSTI OVOM RIZIKU	43
<u>11.</u>	<u>IZLOŽENOSTI PO OSNOVU VLASNIČKIH ULAGANJA U BANKARSKOJ KNJIZI</u>	<u>43</u>
<u>12.</u>	<u>OBJAVLJIVANJE INFORMACIJA KOJE SE ODOSE NA BANKARSKU GRUPU I ODNOS IZMEĐU MATIČNOG DRUŠTVA I PODREĐENIH DRUŠTAVA</u>	<u>44</u>
<u>13.</u>	<u>PODACI I INFORMACIJE KOJI SE NE OBJAVLJUJU</u>	<u>44</u>

Svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno

U skladu sa članom 51a „Zakona o bankama“ („Službeni glasnik RS“ br. 107/2005 i 91/2010) i „Odlukom o objavljivanju podataka i informacija banke“ („Službeni glasnik RS“ br. 45/2011)

EUROBANK A.D., objavljuje:

**PODATKE I INFORMACIJE BANKE
na dan 31. 12. 2013. godine**

1. POSLOVNO IME I SEDIŠTE BANKE

Eurobank a. d. (u daljem tekstu: Banka) nastala je procesom spajanja uz pripajanje EFG Eurobank a.d. Beograd i Nacionalne Štedionice Banke a.d. koji je okončan 20. oktobra 2006. godine.

Skupština akcionara Nacionalne Štedionice Banke a.d. Beograd i Skupština akcionara EFG Eurobanke a.d. Beograd održane 28. jula 2006. godine usvojile su Odluku o spajanju uz pripajanje Nacionalne Štedionice Banke a.d. Beograd, EFG Eurobanci a.d. Beograd.

Agencija za privredne registre je 20. oktobra 2006. godine izdala Rešenje o spajanju uz pripajanje Nacionalne Štedionice Banke a.d. Beograd, EFG Eurobanci a.d. Beograd čime je okončan proces spajanja uz pripajanje.

Istog datuma Agencija za privredne registre je izdala rešenje o promeni naziva Banke u Eurobank EFG Štedionica a.d. Beograd.

Banka je registrovana u Republici Srbiji za obavljanje platnog prometa i kreditnih i depozitnih poslova u zemlji i inostranstvu. Banka posluje u skladu sa Zakonom o bankama na principima likvidnosti, sigurnosti i profitabilnosti.

Tokom oktobra 2009. godine Banka je promenila sedište i od tada se nalazi u ulici Vuka Karadžića 10. Prethodno sedište Banke bilo je u Kolarčevoj 3 u Beogradu.

Na dan 31. decembar 2008. godine, Banka je promenila svoj naziv u „Eurobank EFG A.D. Beograd“. (skraćeno Eurobank EFG AD Beograd). Prethodni naziv Banke bio je „Eurobank EFG Štedionica A.D. Beograd“.

Na dan 24. oktobra 2012. godine, Banka je promenila svoj naziv u „Eurobank A.D.“. Prethodni naziv Banke bio je „Eurobank EFG A.D. Beograd“.

Na dan 31. decembar 2013. godine, Banka je imala 1.548 zaposlenih (na dan 31. decembar 2012. godine: 1.513 zaposlenih). Banka u svom sastavu ima 99 ekspozitura (31. decembar 2012. godine: 102 ekspoziture).

Matični broj banke je 17171178. Poreski identifikacioni broj banke je 100002532.

2. STRATEGIJA I POLITIKE ZA UPRAVLJANJE RIZICIMA

2.1. Strateski okvir upravljanja rizicima

Sistem upravljanja rizicima u Banci postavljen je u skladu sa zahtevima Narodne banke Srbije, Bazela II, Međunarodnih standarda računovodstva i izveštavanja (MRS/MSFI), Matične Banke i standarde branše. Banka teži da konstantno prilagođava metode i principe upravljanja rizikom međunarodnoj najboljoj praksi, težeci efikasnom praćenju i kvalitetnom upravljanju svim rizicima u vezi sa aktivnostima koje sprovodi banka.

Strateški okvir upravljanja rizicima kojima je Banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju određen je:

- ✓ Strategijom za upravljanje rizicima,
- ✓ Strategijom upravljanja kapitalom,
- ✓ Politikama, Procedurama i Metodologijama za upravljanje rizicima.

Strategije zajedno sa pripadajućim aktima utvrđene su na takav način da uvažavaju specifičnosti same Banke, poslovnog i makroekonomskog okruženja u kome Banka posluje.

Upravni odbor odgovoran je za razumevanje prirode i ukupne visine rizika kojem je Banka izložena u svom poslovanju, kao i za uspostavljanje jedinstvenog sistema upravljanja rizicima u Banci I za nadzor nad tim sistemom. Takođe, Upravni odbor Banke je dužan da obezbedi da Izvršni odbor identifikuje rizike kojima je Banka izložena, kao i da kontrolu tih rizika vrši u skladu sa odobrenim politikama i procedurama.

Izvršni odbor odgovoran je posebno za sprovođenje Strategija, Politika i ostalih internih akata Banke, kao i za održavanje i unapređenje efikasnosti unutrašnjih kontrola ugrađenih u sistem upravljanja rizicima sa svrhom ostvarenja poslovnih ciljeva.

Odbor za procenju poslovanja analizira i usvaja predloge politika i procedura koje se tiču upravljanja rizicima i internim kontrolama, i koje se podnose Upravnom odboru na razmatranje i odobravanje. Osim toga, ovaj Odbor analizira i prati primenu i odgovarajuću implementaciju usvojenih politika i procedura za upravljanje rizicima i preporučuje nove načine za njihovo unapređivanje, ako je to neophodno.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom upravlja celokupnim kapitalom (ostvarenim, planiranim, stresiranim), koordinira poslovnim jedinicama u smislu merenja kapitalnih potreba, realokacije kapitala i slično.

Odbor za upravljanje rizicima, kao telo imenovano od strane Upravnog odbora za praćenje i upravljanje rizicima, je odgovoran za sprovođenje strategije i politika upravljanja rizicima.

Organi Banke nadležni za upravljanje rizicima kojima je Banka izložena odgovorni su da kontinuirano prate promene u zakonskoj regulativi, analiziraju njihov uticaj na visinu rizika na nivou Banke i preduzimaju mere na usaglašavanju poslovanja i procedura sa novim propisima u okvirima kontrolisanog rizika. Pored toga, uvođenje novih usluga praćeno je potrebnim tržišnim i ekonomskim analizama u cilju optimizacije odnosa prihoda i preuzetih rizika.

2.2. Strategija upravljanja rizicima

Strategija opisuje okvire upravljanja rizicima u Banci, i time predstavlja osnovni i najvažniji set pravila u oblasti upravljanja rizicima. Takođe opisuje viziju uloge upravljanja rizicima u Banci definisanu od strane Upravnog odbora, gde je ona definisana kao ključna funkcija za obezbeđivanje efikasnosti i sigurnosti poslovanja banke. Standardi efikasnog i održivog upravljanja i kontrole rizika, postavljeni Strategijom, usklađeni su sa relevantnim zakonskim okvirom, etičkim standardima i proporcionalni su veličini banke, njenoj organizaciji i obimu poslovanja.

Strategiju upravljanja rizicima utvrđuje i usvaja Upravni odbor Banke dok je za njeno sprovođenje odgovoran Izvršni odbor i Sektor za upravljanje rizicima. Strategija se revidira redovno (minimum jednom godišnje), a naročito u slučaju značajnih izmena poslovne politike i strategije Banke, odnosno u slučaju značajnih promena makroekonomskog okruženja u kome Banka posluje.

Sva ostala dokumenta Banke koja se bave upravljanjem rizicima moraju biti usaglašena sa Strategijom upravljanja rizicima. Rukovodioci svih odeljenja su odgovorni za usaglašenost detaljnih procesa i procedura sa pravilima definisanim u Strategiji.

Osnovni princip strategije upravljanja rizicima je optimizacija rizicnog profila Banke, kroz kontinuirani fokus zasnovan na sledecem:

- Jasna unutrašnja organizacija i kompletna podela dužnosti u okviru risk nadležnosti sa jasno definisanim, transparentnim i konzistentnim linijama odgovornosti
- Usaglašenost sa zakonom i regulativom
- Usaglašenost sa dobrim principima tržišta
- Sveobuhvatna integracija u sve poslovna aktivnosti Banke
- Uspostavljanje visokih standarda upravljanja rizicima
- Jasno definisane linijama izveštavanja u cilju unapređivanja efikasnosti donošenja odluka, kojim se uzimaju u obzir sve značajne informacije koje mogu uticati na izloženost Banke rizicima.

Izvršni odbor i svi zaposleni Banke su dužni da se pridržavaju osnovnih načela u upravljanju rizicima koja su definisana u Strategiji upravljanje rizicima, politikama i procedurama Banke i svoje odluke temelje na njima.

2.3. Rizični profil i sklonost Banke ka rizicima

Profil rizičnosti predstavlja spektar, odnosno celovitu sliku, rizika kojima je Banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju. Banka do njega dolazi nakon analize i samoprocene izloženosti svim vrstama rizika, a sadrži procene praga materijalne značajnosti različitih (merljivih i nemerljivih) vrsta rizika kojima je Banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju.

Rizični profil Banke je u korelaciji se Bančinom sklonošću za preuzimanje rizika i to sa dva aspekta:

- Sposobnost prihvatanja rizika u odnosu na visinu kapitala kojim Banka raspolaže,
- Povezanost poslovne strategije i rizičnog profila Banke.

Svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno

Strategijom upravljanja rizicima Banka prevashodno određuje svoju sklonost ka preuzimanju ukupnog rizika u svom poslovanju, odnosno postavlja nužne, prihvatljive i maksimalne nivoe rizika koje je voljna da preuzme. Ovako uspostavljeni nivoi rizika definišu se u cilju ostvarenja poslovnih ciljeva Banke utvrđenih poslovnom strategijom, a potom se specificiraju korektivne mere u slučaju da ti nivoi rizika budu premašeni. Sklonost ka preuzimanju rizika Banka opisuje svojim ukupnim apetitom za rizikom.

Apetit za rizikom predstavlja metodu Banke za traženje i održavanje ravnoteže između (trenutnog/željenog) povrata i rizika, a uvažava celi niz potencijalnih ishoda tokom izvršenja poslovnog plana Banke. Appetit za rizikom Banke uspostavljen je na temelju ciljano strukturiranih pitanja postavljenih višem rukovodstvu, kako bi bilo osigurano razumevanje i sprovođenje uspostavljenog apetita na svim nivoima unutar Banke, a Banka ga usklađuje na godišnjoj osnovi. Appetit za rizikom uzima u obzir: dostizanje godišnjih finansijskih ciljeva (planova), isplatu dividendi, finansiranje rasta i održavanje poslovno i regulatorno prihvatljivih kapitalnih racia. Prilikom utvrđivanja apetita za rizikom (kao svojevrsne tačke referencije u odnosu na strateške ciljeve poslovanja Banke) razmatraju su sledeće dimenzije: dobit, prihod, aktiva, kapital, likvidnost, reputacija, (ciljani hipotetski) eksterni rejting, rizici nulte tolerancije, organizaciona ograničenja i poređenje sa neposrednom konkurencijom.

Sklonost ka rizicima uslovljena je sposobnošću Banke da ostvaruje rast prihoda i strateške ciljeve održavajući odgovarajući nivo adekvatnosti kapitala.

Banka je ustanovila sistem limita za praćenje rizika i oni predstavljaju deo strategije upravljanja rizicima. Postavljeni limiti su utvrđeni prema korespondentnom utrošku regulatornog kapitala i u slučaju njihovog narušavanja nadležni organi će biti informisani i korektivne mere preduzete. Izvršni Odbor kvartalno izveštava Upravni Odbor o iskorišćenju ovih limita. Utvrđeni sistem limita se redovno ponovo razmatra, minimum jednom godišnje.

Banka je izuzetno svesna potrebe identifikovanja, merenja i procene, praćenja i kontrole rizika i obezbeđivanja dovoljno kapitala kako bi adekvatno nadomestila nastale rizike.

2.4. Politike upravljanja rizicima

Aktivnosti Banke su izložene različitim finansijskim rizicima i te aktivnosti zahtevaju analizu, procenu, prihvatanje i upravljenje određenim stepenom rizika ili kombinacijom izloženosti riziku. Upravljanje rizicima Banka ostvaruje preko posebnog Sektora za upravljanje rizicima. Banka svojim aktima propisuje procedure za identifikovanje, merenje, procenu rizika kao i upravljanje rizicima u skladu sa propisima, standardima i pravilima struke.

Politike upravljanja rizicima su dizajnirane tako da identifikuju i analiziraju ove rizike, da postave adekvatna ograničenja rizika i kontrole kao i da ostvare nadzor nad rizicima i pridržavanje ograničenja pomoću pouzdanog i ažurnog informacionog sistema. Politikom upravljanja rizicima propisuju se i postupci i mere upravljanja pojedinim rizicima.

Svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno

2.4.1. Kreditni rizik

Kreditni rizik je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neizvršavanja obaveza dužnika prema Banci. U cilju upravljnja kreditnim rizicima, Banka uzima u obzir i konsoliduje sve elemente izloženosti kreditnom riziku .

Banka odobrava kredite u skladu sa svojom poslovnom politikom usaglašavajući rokove dospeća odobrenih kredita i kamatne stope sa namenom kredita, tipom kredita ili klijenta i kreditnom sposobnošću svojih klijenata.

Banka je razvila i usvojila kreditnu politiku za svaki sektor koji se bavi kreditiranjem. Svaka kreditna politika Eurobank a.d. (u daljem tekstu: Kreditna politika) definiše osnovne koncepte, uputstva i pravila koji obezbeđuju pravilno upravljanje procesom odobravanja, isplate, nadgledanja i naplate kredita i druge izloženosti riziku.

Kreditna politika definiše:

- Ciljeve kreditne politike,
- Osnovne koncepte kreditne politike,
- Principe kreditiranja,
- Organizaciju kreditnog poslovanja,
- Odgovornosti i donošenje odluka,
- Procedure za odobravanje kredita i drugih plasmana,
- Kreditni rizik,
- Instrumente obezbeđenja,
- Proceduru za naplatu neizmirenih dugovanja.

U cilju implementiranja relevantne Kreditne politike, Banka je takođe donela druga neophodna akta, odluke, pravila, procedure i slicno.

Svaka poslovna jedinica ima obavezu da implementira kreditnu politiku i procedure Banke, na osnovu svojih ovlašćenja za odobravanje kredita delegiranih od strane Upravnog Odbora. Svaka poslovna jedinica odgovorna je za kvalitet i uspeh svog kreditnog portfolia, kao i za nadgledanje i kontrolu svih kreditnih rizika u svojim portfolijima, uključujući i one koji podležu centralom odobrenju.

Prilikom preuzimanja kreditnog rizika, Banka primenjuje sledeća osnovna pravila:

- Preduslov svake finansijske transakcije je razumevanje ekonomske pozadine date transakcije.
- Kredit se odobrava jedino kada Banka poseduje dovoljno informacija o kreditnoj sposobnosti dužnika. Banka ne odobrava kredit (odnosno ne povećava iznos već postojećeg kredita) klijentu koji nije voljan ili nije u mogućnosti da obezbedi dovoljno informacija.
- Sredstva obezbeđenja se prihvataju jedino u smislu umanjenja izloženosti kreditnom riziku i ne mogu služiti kao zamena za sposobnost dužnika da ispuni svoje obaveze (izuzeci: lombard krediti, krediti sa gotovinskim sredstvima obezbeđenja, itd.).

Svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno

- Velika i najveća izloženost riziku prema svakom dužniku (ili grupi povezanih dužnika), izloženost riziku prema povezanim licima kao i ukupna izloženost Banke (i bilansna i vanbilansna), održava se u okviru limita propisanih Zakonom o bankama i relevantnim odlukama Narodne banke Srbije.
- Banka odobrava novi kredit ili odlučuje da produži ili ne produži postojeći kredit na osnovu finansijskog stanja dužnika i rejtinga dužnika, kao i na osnovu detalja i karakteristika date transakcije.
- Svi plasmani Banke se zasnivaju na relevantnim odobrenjima, koja određuju odredbe i ostale uslove njihove implementacije. Relevantnom Odlukom Upravnog odbora o nivoima odobrenja definišu se nivoi i limiti za odobravanje plasmana.

Radi adekvatnog upravljanja kreditnim rizikom, Banka je formirala organizacionu strukturu koja odgovara obimu, vrsti i složenosti poslova koje obavlja. Ovakva struktura omogućava ostvarivanje utvrđenih ciljeva i principa za upravljanje kreditnim rizikom, obezbeđujući pritom nezavisnost organizacionih jedinica koje vrše funkciju preuzimanja rizika (Sektor prodaje) i organizacionih jedinica koje vrše funkciju kontrole i upravljanja rizicima (Sektor za upravljanje rizicima).

Procesi upravljanja kreditnim rizikom uključuje glavne organe Banke: Upravni odbor, Izvršni odbor, Odbor za reviziju, Odbor za upravljanje rizikom, Kreditni odbor i Regionalni kreditni odbor, Odbor za nove proizvode, Odbor za problematične kredite.

Banka je svojim internim dokumentima i to Strategijom upravljanja rizicima, politikama i procedurama utvrdila odgovornosti navedenih organizacionih jedinica i organa banke u kreditnom procesu kao i u procesu praćenja i upravljanja odobrenim kreditnim plasmanima i upravljanja kreditnim rizikom koji iz datog poslovanja proizilazi.

Identifikovanje kreditnog rizika je osnovni korak u upravljanju kreditnim rizikom koji Banka sprovodi u cilju da se isti formira na optimalnom nivou. Identifikacija kreditnog rizika se vrši u fazi uspostavljanja inicijalnog kontakta klijenta sa Bankom, u fazi formiranja dosijea klijenta i u toku trajanja plasmana Banke. Nadležni sektori koji vrše funkciju preuzimanja rizika tj. Sektori prodaje uspostavljaju kontakt sa klijentom, formiraju njegov dosije i vrše analizu finansijskih izveštaja klijenta, utvrđuju uticaj promene kursa u skladu sa pravilima i principima opisanim u Kreditnim politikama i pratećim internim aktima. Tom prilikom, nadležni sektori vode računa o aktuelnosti prikupljenih podataka prilikom podnošenja zahteva klijenata. Takođe, nadležni sektori su odgovorni i za sprovođenje redovne kontrole plasmana u toku njegovog trajanja.

Kod odobrenih namenskih plasmana Banka prati namensko korišćenje plasiranih sredstava.

Kod pravnih lica kojima su odobreni dugoročni plasmani, kreditni rizik vezan za primarne izvore otplate utvrđuje se periodično tokom trajanja poslovnog odnosa, a najmanje jednom godišnje. U skladu sa standardizovanim ugovornim odredbama, klijenti (pravna lica) dostavljaju godišnje finansijske izveštaje koji su podloga za kontinuiranu procenu njihove kreditne sposobnosti.

Svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno

Pored kreditne sposobnosti klijenta, limiti rizika se takođe određuju na osnovu različitih instrumenta obezbeđenja. Izloženost riziku prema pojedinačnom dužniku, uključujući banke, ograničen je i uključuje i bilansne i vanbilansne izloženosti riziku. Ukupna izloženost riziku prema pojedinačnom klijentu (ili grupi povezanih lica) po pitanju limita izloženosti, razmatra se i analizira pre izvršavanja transakcije.

Za plasmane privredi, postoji pet nivoa ovlašćenja za odobravanje plasmana, od kojih je najviši Upravni odbor (ili druga ovlašćena instanca) u slučajevima visokog rizika i rizika prema povezanim licima.

Za plasmane stanovništvu takođe postoje različiti nivoi ovlašćenja u zavisnosti od sektora (kreditni stanovništvu, hipotekarni krediti ili krediti preduzetnicima i malim preduzećima), pri čemu je najviša instanca specifični Kreditni odbor svakog od navedenih sektora.

Sektor za upravljanje rizicima ima pravo glasa u svakom odboru. Sve odluke moraju biti jednoglasne.

Tokom korišćenja i otplate plasmana, Banka prati poslovanje klijenta, urednost u izmirivanju obaveza prema Banci i ostalim pravnim subjektima, kvalitet, odnosno eventualnu promenu vrednosti instrumenata obezbeđenja/osiguranja.

U cilju obezbeđenja poslovnih aktivnosti, i na osnovu procenjenih rizika od potencijalnih gubitaka, Banka vrši obračun rezervisanja, a na osnovu izloženosti riziku koje proizilaze iz kredita i vanbilansnih potraživanja. Nivo rezervisanja je uslovljen stepenom rizičnosti plasmana

Analiza kreditnog portfolija i proces praćenja kreditnog rizika uključuju kontinuiranu analizu strukture i kvaliteta celokupnog kreditnog portfolija Banke. Analiza strukture i kvaliteta celokupnog portfolija obavlja se u Službi za kreditnu kontrolu. Analizira se celokupni portfolio Banke, posebno za plasmane u Sektoru za korporativno bankarstvo, Sektoru za mikro kredite i Sektoru za kredite fizičkim licima. Analiza strukture i kvaliteta celokupnog portfolija Banke obuhvata i analizu rizika koncentracije koji je sadržan u kreditnom portfoliju, kao i kreditno-deviznog rizika.

Isto tako, Banka sistemski radi na optimizaciji postojećih procesa i procedura naplate kako bi se omogućilo smanjenje troškova naplate i omogućio povećan nadzor nad istima uz istovremeno povećanje stope naplate i prinosa.

Banka vrši merenje kreditnog rizika na osnovu kvantitativnih i kvalitativnih pokazatelja u skladu sa interno definisanim aktima putem kojih izražava i prati nivo kreditnog rizika.

Banka meri kreditni rizik putem procene finansijskog stanja klijenta tj. kreditne sposobnosti, pri čemu vrsta korišćenih pokazatelja zavisi od vrste klijenata i specifičnosti njegovog poslovanja i pravnog statusa. Osim procene finansijskog stanja klijenta tj. njegove kreditne sposobnosti merene kroz kvantitativne pokazatelje, Banka koristi i niz kvalitativnih pokazatelja kao što su privredna grana u kojoj klijent posluje, kreditna istorija, kvalitet menadžmenta, dosadašnja saradnja sa klijentom itd.

Procenu kreditnog rizika Banka vrši u skladu sa:

- Odredbama Narodne banke Srbije kojima se uređuje klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke. U skladu sa tim odredbama, Banka vrši obračun posebne rezerve za procenjene gubitke i

Svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno

- Internim modelom Banke za procenu kreditnog rizika, kojom se uređuje obračun ispravke vrednosti za bilansnu aktivu i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama.

Procena kreditnog rizika se vrši u okviru sektora prodaje (sektora za korporativno bankarstvo, sektora za mikro kredite i sektora za kredite fizičkim licima) i u službi za upravljanje kreditnim rizikom u okviru sektora za upravljanje rizicima u smislu nezavisne procene i kotrole već izvršene procene od strane funkcije prodaje (funkcije preuzimanja rizika). Služba za kreditnu kontrolu u okviru Sektora za upravljanje rizicima odgovorna je za organizaciju, primenu i praćenje politike rezervisanja Banke, pripremu izveštaja u vezi sa kreditnim rizikom i praćenje kvaliteta kreditnog portfolija.

2.4.2. Kreditno-devizni rizik

Kreditno-devizni rizik predstavlja verovatnoću da će Banka pretrpeti gubitak usled neizvršavanja obaveze dužnika u ugovorenim rokovima, koji nastaje usled negativnog uticaja promene kursa dinara na finansijsko stanje dužnika.

Banka upravlja kreditno-deviznim rizikom na nivou pojedinačnih plasmana i na nivou celokupnog kreditnog portfolija. Osnovna pravila finansiranja i principe kreditiranja, praćenja plasmana i upravljanja kreditnim rizikom i u okviru njega kreditno-deviznim rizikom, Banka je utvrdila svojim internim Kreditnim politikama i Metodologijom za ocenu deviznog rizika.

Kreditno-deviznim rizikom se upravlja kroz kreditnu procenu i analizu negativnog uticaja promene kursa na finansijsko stanje dužnika. Banka vrši analizu izloženosti kreditno-deviznom riziku kod dužnika (pravnih i fizičkih lica) čije su obaveze prema Banci ugovorene u stranoj valuti ili u dinarima sa valutnom klauzulom. Banka vrši identifikovanje i merenje izloženosti kreditno-deviznom riziku na nivou pojedinačnog plasmana i to prilikom svakog odobrenja plasmana kroz analizu finansijskih izveštaja klijenta i utvrđivanje uticaja promene kursa u skladu sa pravilima i principima opisanim u Kreditnim politikama i Metodologiji za ocenu deviznog rizika.

Sektor za upravljanje rizicima /Služba kreditnog rizika prati izloženost Banke prilikom svakog zahteva za povećanje izloženosti i zadužena je da izloženost Banke kreditno-deviznom riziku po svakom pojedinačnom plasmanu analizira u skladu sa propisanim Kreditnim politikama i Metodologijom za ocenu deviznog rizika. Služba kreditne kontrole je zadužena da prati promene kursa dinara, i u slučaju depresijacije kursa kao što je navedeno gore, da predloži odgovarajuću klasifikaciju za klijente koji ispunjavaju navedene kriterijume.

2.4.3. Rizik koncentracije

Rizik koncentracije je rizik koji direktno ili indirektno proizilazi iz izloženosti banke prema istom ili sličnom izvoru nastanka rizika, odnosno istoj ili sličnoj vrsti rizika. Izvori koncentracionog rizika:

- Velika i najveća izloženost, izloženost prema povezanim licima i ukupna izloženost Banke
- Izloženost Banke prema određenom klijentu, industrijskom sektoru ili regionu/zemlji
- Indirektna kreditna izloženost koja je rezultat mera za smanjenje kreditnog rizika (uključujući na primer rizik od velikih indirektnih izloženosti prema dužniku sa jednim kolateralom).

Svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno

Radi adekvatnog upravljanja rizikom koncentracije Banka primenjuje pravila i principe definisane Odlukom o upravljanje rizicima kao i odredbama utvrđenim u interno definisanim kreditnim politikama i smernicama za identifikovanje, merenje i procenu rizika koncentracije. Banka je svojim internim dokumentima, Strategijom upravljanja rizicima, Kreditnim politikama i Smernicama za upravljanjem rizikom koncentracije utvrdila odgovornosti organizacionih jedinica i organa banke u kreditnom procesu i procesu praćenja i upravljanja odobrenim kreditnim plasmanima i rizikom koncentracije koji iz datog poslovanja proizilazi. U okviru Smernica za upravljanje rizikom koncentracije, Banka je jasno definisala principe i procese u utvrđivanju limita i kontrole istih vezano za rizik koncentracije.

Identifikacija rizika koncentracije vrši se u okviru kreditnog procesa prilikom svakog odobrenja plasmana i praćenja u toku njegovog trajanja. Identifikovanje rizika koncentracije obavlja inicijalno Sektor prodaje, a potom i nadležne službe u okviru Sektora za upravljanje rizicima (Služba kreditne kontrole i Služba kreditnog rizika) u vidu nezavisnog identifikovanja i kontrole već izvršenog identifikovanja rizika koncentracije. Nadležne službe u okviru Sektora za upravljanje rizicima odgovorne su za praćenje rizika koncentracije na nivou celog portfolia Banke.

Merenje i procena rizika koncentracije se nalazi u nadležnosti Sektora prodaje i Sektor za upravljanje rizicima. U cilju procene i upravljanja rizikom koncentracije, Banka primenjuje utvrđene limite koji su definisani Odlukom o upravljanju rizicima, kao i limite za izloženosti ovoj vrsti rizika utvrđenih internim politikama i smernicama, a koji joj omogućavaju diverzifikaciju kreditnog portfolija. Nadležni sektori utvrđuju izloženost riziku koncentracije prilikom procene kreditne sposobnosti i boniteta svakog pojedinačnog klijenta i odgovorni su za primenu i praćenje napred naznačenih koncentracionih limita prilikom svakog odobrenja plasmana i praćenja u toku njegovog trajanja. Ukoliko u bilo kom trenutku Banka bude izložena riziku prekoračenja propisanih limita (ili prekoračuje limit), Sektor za upravljanje rizicima obaveštava Izvršni odbor i Kreditni odbor, koji odmah preuzima neophodne korektivne mere.

Banka kontinuirano prati izloženost prema određenim klijentima, industrijskim sektorima i regionima/državama i ocenjuje uticaj njihovih eventualnih pozitivnih i negativnih kretanja. Upravni odbor, na predlog Izvršnog odbora, odlučuje o maksimalnim dozvoljenim limitima izloženosti prema industrijskom sektoru ili regionu/državi.

Pod ublažavanjem rizika koncentracije podrazumeva se diverzifikacija, prenos, smanjenje i/ili izbegavanje rizika, a Banka ga sprovodi imajući u vidu svoj rizični profil i sklonost ka preuzimanju rizika.

2.4.4. Tržišni rizik

Banka je izložena tržišnim rizicima, koji predstavljaju rizik da će fer vrednost budućih tokova gotovine finansijskih instrumenata fluktuirati zbog promene tržišnih cena. Tržišni rizici proizilaze iz otvorene pozicije po osnovu kamatnih, valutnih i kapitalnih proizvoda, koji su izloženi generalnim i specifičnim promenama na tržištu i promenama kamatnih stopa, kurseva stranih valuta i cene akcija.

Devizni rizik - Izloženost deviznom riziku se redovno prati kroz usaglašavanje sa limitima propisanim od strane Narodne banke Srbije. Banka održava deviznu poziciju pomoću odobravanja kredita sa deviznom klauzulom. Banka takođe, ima aktivan pristup u upravljanju deviznim rizikom kroz oprezno procenjivanje otvorene devizne pozicije i pridržavanjem limita rizika propisanim od strane NBS kao i limita sadržanim u internim aktima donetim od strane

Svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno

rukovodstva i Odbora za upravljanje rizicima. Za merenje deviznog rizika Banka primenjuje scenario analizu.

Rizik od promene kamatnih stopa – Rizik od promene kamatnih stopa je izloženost finansijske pozicije Banke riziku usled nepovoljnih kretanja kamatnih stopa. Opšte posmatrano, dva su načina na koji promene kamatnih stopa mogu da utiču na banku. Kao prvo, promene kamatnih stopa utiču na vrednost sredstava, obaveza i vanbilansnih stavki banke; potom, promene kamatnih stopa utiču na buduće tokove gotovine. Rizik od promene kamatnih stopa može se javiti u različitim oblicima kao rizik promene cena, rizik krive prinosa, bazni i opcioni rizik. Kamatne stope Banke se utvrđuju uzimajući u obzir tržišne kamatne stope i druge faktore (kao što je cena rizika, očekivani nivo ispravki vrednosti itd.) i Banka ih redovno usklađuje.

Aktivnost upravljanja rizikom od promene kamatnih stopa za cilj ima optimizaciju neto prihoda od kamate i održavanje tržišne kamatne stope na konzistentnom nivou u skladu sa poslovnom strategijom Banke. Upravljanje rizikom zasniva se na ročnoj uslađenosti sredstava, obaveza i vanbilansnih stavki, a na osnovu: makro i mikro ekonomskih predviđanja, predviđanja uslova za postizanje likvidnosti i predviđanja trendova kamatnih stopa.

U cilju merenja rizika od promene kamatnih stopa, Banka upotrebljava analizu osetljivosti primenom pondera osetljivosti zasnovanih na duration-u, praćenu testiranjem opterećenja („stres testiranje“) koje podrazumeva različite promene varijabilnih elemenata kamatne stope. Banka upravlja rizikom od promene kamatnih stopa preko skupa limita izloženosti riziku.

Analiza osetljivosti – Upravljanje rizikom od promene kamatnih stopa i deviznim rizikom je dopunjeno praćenjem osetljivosti bilansa uspeha Banke u odnosu na različita scenarija promene kamatnih stopa i kurseva valuta. Osetljivost bilansa uspeha je efekat pretpostavljenih promena u kamatnim stopama i deviznim kursovima na neto prihode od kamata u toku jedne godine.

2.4.5. Operativni rizik

Operativni rizik je rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na rezultat i kapital Banke usled propusta (namernih ili nenamernih) u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Banci, kao i usled nastupanja nepredvidivih eksternih događaja. Operativni rizik uključuje i pravni rizik.

Operativni rizik nije ograničen samo na rizik od finansijskog gubitka već i na druge negativne ili pozitivne uticaje na ciljeve Banke (uticaj na reputaciju, poslovnu efikasnost itd.).

Banka identifikuje i procenjuje događaje i izvore zbog kojih mogu nastati gubici u vezu sa operativnim rizikom, uzimajući u obzir sve značajne unutrašnje i spoljne faktore. Operativne rizike prati po poslovnim sektorima/linijama poslovanja i po vrstama događaja operativnog gubitka, i redovno ih analizira kako bi preduzela neophodne korektivne akcije.

Svi događaji operativnog rizika su registrovani u bazi podataka operativnog rizika - RED-B aplikaciji, koja je kreirana na nivou Eurobank Grupe.

Svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno

Banka meri, odnosno procenjuje izloženost operativnom riziku uzimajući u obzir mogućnost, odnosno učestalost nastanka tog rizika, kao i njegov potencijalni uticaj na banku, s posebnim osvrtom na događaje za koje je malo verovatno da će nastati, ali mogu izazvati velike materijalne gubitke.

Banka procenjuje da li je izložena ili može biti izložena operativnom riziku po osnovu uvođenja novih proizvoda i usluga, a procenjuje i aktivnosti čije je obavljanje poverila ili namerava da poveri trećim licima.

U cilju ublažavanja operativnih rizika Banka pribavlja polisima osiguranja od kriminalne/profesionalne odgovornosti i odgovornosti direktora i službenika, kao i opšte polisima osiguranja od operativnih rizika – osiguranje imovine i osnovnih sredstava i osiguranje gotovine.

2.4.6. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti nastaje usled nemogućnosti Banke da ispunjava svoje dospеле obaveze što može imati negativan efekat na finansijski rezultat i kapital Banke. Banka upravlja ovim rizikom tako što obezbeđuje različite izvore finansiranja koji obuhvataju sledeće:

- depozite komitenata sa različitim rokovima dospeća;
- depozite sa tržišta novca i dostupne kredite finansijskih institucija;
- dostupne kredite većinskog akcionara;
- dostupne kredite međunarodnih finansijskih institucija;
- akcijski kapital.

Izvori likvidnosti se stalno revidiraju kako bi se obezbedila diversifikacija u smislu valute, geografske strukture, porekla, proizvoda i trajanja.

Usklađenost odnosno kontrolisana neusklađenost dospeća i kamatnih stopa sredstava i obaveza od suštinskog je značaja za upravljanje poslovanjem. Banke obično nisu u potpunosti ročno usklađene, s obzirom da su poslovi često neizvesnog trajanja i različitih tipova. Neusklađena pozicija potencijalno povećava profitabilnost, ali takođe povećava i rizik od gubitka.

Dospeća sredstava i obaveza i sposobnost Banke da zameni, po prihvatljivom trošku, kamatonosne obaveze kako dospevaju, bitni su faktori u proceni likvidnosti Banke i njenoj izloženosti riziku od promena kursa i kamatnih stopa.

Diverzitet i stabilnost osnovne depozitne baze podrazumeva analizu koja omogućava Banci da uspešno kotroliše i meri likvidnost depozitne baze i preciznije meri rizik likvidnosti definisanjem unosa depozita.

Zahtevi za likvidnost, neophodnu da bi se pokrilo aktiviranje garancija i stand-by akreditiva, su znatno manji od iznosa obaveza jer Banka uopšteno gledano ne očekuje da će treća lica povlačiti sredstva po ovom osnovu. Ukupna ugovorena suma potencijalne obaveze, ne predstavlja neophodno buduće zahteve za gotovinom, s obzirom da će mnoge od ovih obaveza isteći ili biti otkazane bez odliva gotovine.

Svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno

Merenje rizika likvidnosti uključuje procene rizika pod normalnim tržišnim uslovima i prema scenarijima opterećenja. Scenarija, koja se definišu na osnovu istorijskih podataka i analize slučaja, trebalo bi da Banci omoguće da proceni potencijalni negativni uticaj koji takvi faktori mogu da imaju na poziciju likvidnosti. Rizik likvidnosti se prati preko skupa kratkoročnih limita. U skladu sa metodologijom Narodne banke Srbije, Banka je definisala minimalni nivo likvidnosti izražen u vidu kratkoročnog pokazatelja likvidnosti. U svrhe interne metodologije, limiti uključuju pokazatelje u vidu definisanih ograničenja prihvatljivih nivoa kratkoročne neusklađenosti likvidnosti.

2.5. Način organizovanja procesa upravljanja rizicima

Procesi upravljanja rizicima uključuju glavne organe Banke, jedinice odgovorne za identifikovanje, merenje, praćenje i ograničavanje i izveštavanje, jedinice za kontrolu kao i biznis jedinice koje preduzimaju i takođe procenjuju rizik.

Organizaciona struktura Sektora za upravljanje rizicima je sledeća:

- Služba kreditnog rizika (CRD)
- Služba kreditne kontrole (CCD)
- Služba za nenaplative kredite (NPL)
- Služba za operativni rizik (ORD)
- Služba za tržišni rizik (MRD)

Služba kreditne kontrole i Služba kreditnog rizika nadgledaju kreditni rizik Banke i obavljaju sledeće poslove:

- U konsultaciji sa poslovnim jedinicama formuliše kreditne politike koje definišu sredstva obezbeđenja kredita, procenu kreditne sposobnosti, gradiranje rizika i izveštavanje, dokumentarne i pravne procedure, i usaglašenost sa propisima i statutornim zahtevima. Ove zadatke obavlja Služba kreditne kontrole.
- Služba kreditnog rizika procenjuje svaku izloženost kreditnom riziku koja prevazilazi usvojene limite, pre nego što pojedinačne poslovne jedinice stupe u pravno obavezujuće odnose sa klijentom, i pruža nezavisno mišljenje o plasmanu. Obnavljanje plasmana podleže istom procesu provere.
- Ograničava sektorsku i geografsku koncentraciju izloženosti riziku, kao i izloženosti prema jednom komitentu za plasmane bankama i komitentima, a takođe i izloženost prema kreditnom rejtingu i tržišnoj likvidnosti za investiciona ulaganja).
- Razvoj i ažuriranje politike ragniranja rizika kako bi se izvršila kategorizacija izloženosti prema stepenu rizika od finansijskog gubitka i kako bi se upravljanje rizikom usredsredilo na rizike koji iz toga proizilaze. Služba kreditne kontrole zadužena je za sistem rangiranja rizika. Sistem rangiranja se koristi prilikom utvrđivanja obezvređenja koja mogu biti neophodna u odnosu na specifične izloženosti kreditnom riziku. Trenutno rangiranje rizika za plasmane privredi sastoji se iz jedanaest nivoa, a za plasmane stanovništvu iz četrnaest nivoa (zasnovanih na kašnjenju u izmirivanju obaveza) koji odslikavaju različite stepene rizika od neispunjavanja obaveza, nedostupnosti

Svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno

sredstava obezbeđenja ili drugih sredstva za umanjjenje kreditnog rizika. Nivoi rizika se redovno revidiraju.

- Praćenje usaglašenosti poslovnih jedinica sa odobrenim limitima izloženosti, uključujući limite za odabrane industrijske sektore, rizik zemlje i tip proizvoda, odgovornost je Službe kreditne kontrole i Službe tržišnog rizika. Izveštaji o kreditnom kvalitetu portfolia i preduzetim odgovarajućim korekcijama redovno se podnose različitim organima Banke. Jedan od osnovnih zadataka je pružanje saveta, uputstava i stručne pomoći sektorima kako bi se u celoj Banci promovisao model dobrog poslovanja u smislu upravljanja kreditnim rizikom.

Upravni odbor Banke je delegirao odgovornost za odobravanje kreditnih izloženosti na nekoliko različitih nivoa u saglasnosti sa limitima koje je Odbor odredio. U osnovi procesa kreditiranja je princip „dva para očiju“, koji sa jedne strane primenjuju poslovne jedinice, a sa druge Sektor za upravljanje rizicima za sve rizike koji prevazilaze odobrene limite poslovnih jedinica. U slučaju plasmana koji odobrava poslovne jedinice u skladu sa svojim ovlašćenjima, data poslovna jedinica je odgovorna da obezbedi primenu principa „dva para očiju“. Poslovne jedinice, u okviru Sektora za korporativno bankarstvo uključuju sledeće službe:

- Služba za poslove sa velikim preduzećima
- Služba za poslove sa malim i srednjim preduzećima

Poslovne jedinice, koje se bave poslovima kreditiranja stanovništva uključuju sledeće sektore:

- Sektor za kredite fizičkim licima
- Sektor za mikro kredite

Službe za nenaplative kredite (NPL) ima glavnu odgovornost u naplati dugovanja po kreditima koji se prema definiciji Banke smatraju lošim plasmanima.

Služba za operativni rizik ima funkciju podrške organizacionim delovima u identifikaciji, proceni, merenju, ublažavanju, praćenju i izveštavanju o operativnim rizicima.

Osim toga, osnovne odgovornosti Službe za operativni rizik su primena sveobuhvatnog okvira operativnog rizika koji će Banka slediti kao i izveštavanje rukovodioca Sektora za upravljanje rizikom, Izvršnog odbora, Odbora za rizik, Odbora za reviziju, Odbora za operativni rizik i Sektora za operativne rizike u Atini.

Organizacioni delovi Banke imaju primarnu odgovornost za upravljanje operativnim, rizicima u svom segmentu poslovanja. Svaki organizacioni deo Banke je, na dnevnoj bazi, odgovoran za upravljanje svojim operativnim rizicima i dužan je da:

- Identifikuje, procenjuje i vrši kontrolu operativnih rizika kojima je izložen i da primenjuje tehnike ublažavanja rizika;
- Procenjuje efikasnost kontrola;
- Izveštava o svim relevantnim pitanjima;
- Ima pristup i koristi zajedničke metode i alate kako bi se olakšala identifikacija, procena i monitoring operativnog rizika.

Svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno

Svaki organizacioni deo imenuje iskusnog zaposlenog za upravljanje operativnim rizikom, koji osim što radi kao menadžer operativnog rizika u svom organizacionom delu, predstavlja i vezu sa Službom za operativni rizik. Ovi službenici se zovu partneri operativnog rizika.

Shodno svojim potrebama, svaki organizacioni deo može oformiti specijalni organizacioni deo za upravljanje operativnim rizikom.

Služba za upravljanje tržišnim rizikom (MRD), kao deo Sektora za upravljanje rizikom, odgovorna je za nezavisno merenje, praćenje i kontrolu tržišnog, rizika likvidnosti, rizika zemlje i ulaganja. Odgovornosti službe uključuju:

- Nezavisno merenje i praćenje tržišnog rizika,
- Nezavisno izveštavanje višem rukovodstvu na lokalnom nivou i nivou Grupe,
- Primenu politika i procedura tržišnog rizika,
- Usklađenost sa grupnim Politikama i Procedurama tržišnog rizika,
- Nezavisnu kontrolu aktivnosti u vezi sa sredstvima i likvidnošću,
- Praćenje trgovačkih, investicionih i limita druge ugovorne strane.

U okviru odeljenja vrši se priprema nezavisnih izveštaja o tržišnom riziku koji se prezentuju višem rukovodstvu na nivou Banke i Grupe, uključujući Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO), i Odbor za rizike, kao najviši organ odgovoran za tržišnu kontrolu i upravljanje sa odgovornostima u pogledu tržišnog rizika koje uključuju:

- odobrenje limita tržišnog rizika i metodologije osnovnog merenja,
- revidiranje Politika tržišnog rizika i sveobuhvatne kontrolne strukture,
- pracenje usklađenosti i primene grupnih Politika i Procedura,
- kontrola profila tržišnog rizika Banke i rešavanje ključnih pitanja tržišnog rizika.

Banka osigurava da sve materijalne pozicije koje su izložene tržišnim rizicima budu uključene u sistem za merenje tržišnog rizika.

Obuhvatnost i vrste izveštavanja o rizicima

Služba kreditne kontrole koja posluje u okviru Sektora za upravljanje rizicima identifikuje, meri, vrši procenu, prati i izveštava o kreditnom riziku na nivou portfolija, odnosno Banke kao celine. Služba kreditne kontrole prati, meri i izveštava o kreditnom riziku na lokalnom i Grupnom nivou definišući izveštaje u skladu sa potrebama krajnjih korisnika izveštaja. Izveštaji o kreditnom riziku za potrebe izveštavanja Izvršnog odbora i Grupe sačinjavaju se mesečno i kvartalno u zavisnosti od definisane dinamike i smernica Grupe.

Služba tržišnih rizika, u okviru svog delokruga vrši pripremu nezavisnih izveštaja, uključujući i različite stres testove o tržišnom riziku, riziku likvidnosti, riziku zemlje i investicionom riziku, na dnevnom, nedeljnom, mesečnom ili kvartalnom nivou, koji se prezentuju višem rukovodstvu na nivou Banke i Grupe, uključujući Izvršni odbor Banke, Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO), i Odbor za rizike.

Svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno

Služba operativnog rizika redovno sačinjava izveštaje o događajima operativnog rizika i dostavlja ih menadžmentu banke, Izvršnom odboru, Odboru za operativni rizik, Odboru za rizike i Odboru za reviziju, a sačinjava i izveštaje po zahtevu.

3. KAPITAL BANKE

3.1. Opis osnovnih karakteristika svih elemenata koji se uključuju u obračun kapitala

Ukupan kapital Banke se sastoji od osnovnog i dopunskog kapitala, elemenata koji umanjuju osnovni kapital i odbitnih stavki od ukupnog kapitala.

Osnovni kapital čini akcijski kapital po osnovu običnih akcije, emisona premija, rezerve iz dobiti, neraspoređeni dobitak/gubitak, kapitalna dobit/gubitak po osnovu otkupljenih sopstvenih akcija, i nematerijalna ulaganja kao odbitne stavke osnovnog kapitala.

Dopunski kapital čini nominalna vrednost uplaćenih prioritarnih kumulativnih akcija I deo pozitivnih revalorizacionih rezervi obračunatih po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju, a koje se odnose se na državne zapise Republike Srbije.

Odbitne stavke od osnovnog kapitala čine nematerijalna ulaganja i iznos potrebne rezerve za procenjene gubitke po bilananoj aktivi i vanbilansnim stavkama.

Odbitne stavke od kapitala su učešća u kapitalu banaka ili drugih finansijskih organizacija koja prelaze 10% kapitala organizacije u koju se ulaze kao i 10% kapitala banke koja vrši ulaganja. Banka ne poseduje hibridne instrumente, odnosno subordinirane instrumente, te osim revalorizacionih rezervi nema drugih elemenata dopunaskog kapitala.

Potrebna rezerva za procenjene gubitke po bilananoj aktivi i vanbilansnim stavkama obračunata je po metodologiji koju je Narodna banka Srbije propisala u Odluci o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 94/2011, 57/2012 i 123/2012, 43/2013 i 113/2013).

Prema navedenoj Odluci, banka je dužna da kvartalno obračunava rezervu za procenjene gubitke koji mogu nastati po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki. Ukoliko je ovaj iznos veći od iznosa ispravki vrednosti proknjiženih na teret bilansa uspeha, banka je obavezna da utvrdi potrebnu rezervu za procenjene gubitke po bilansnoj aktivi i vanbilansnim stavkama.

Potrebna rezerva za procenjene gubitke po bilananoj aktivi i vanbilansnim stavkama je u ukupnom iznosu na dan 31.12.2013. godine odbitna stavka od osnovnog kapitala, saglasno tacki 12. Odluke o adekvatnosti kapitala banke ("Službeni glasnik RS" br.46/2011 i 6/2013).

Svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno

3.2. Iznos osnovnog kapitala i dopunskog kapitala , s pregledom pojedinačnih elementa kapitala i svih odbitnih stavki

Kapital Banke je imao sledeću strukturu:

Naziv pozicije	31.12.2013.
Elementi koji se uključuju u osnovni kapital	41,032,734
Nominalna vrednost uplaćenih akcija, osim prioriternih kumulativnih akcija	25,422,400
Emisiona premija	6,051,999
Rezerve iz dobiti	9,558,335
Nerasporedjena dobit iz ranijih godina	-
Elementi koji umanjuju osnovni kapital	21,921,924
Nematerijalna ulaganja	1,697,050
Iznos akcija Banke uzetih u zalogu, osim preferencijalnih kumulativnih akcija	-
Nerealizovani gubici po osnovu HOV raspoloživih za prodaju	-
Ostale neto negativne revalorizacione rezerve	32,681
Potrebna rezerva iz dobiti za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama Banke	20,192,194
Elementi koji se uključuju u dopunski kapital	189,991
Nominalna vrednost uplaćenih prioriternih kumulativnih akcija	4,800
Deo revalorizacionih rezervi Banke	185,191
Odbitne stavke od kapitala	20,479
od čega: umanjenje osnovnog kapitala	10,239
od čega: umanjenje dopunskog kapitala	10,239
Ukupan osnovni kapital	19,100,571
Ukupan dopunski kapital	179,752
Ukupan kapital Banke	19,280,322

4. KAPITALNI ZAHTEVI I PROCES INTERNE PROCENE ADEKVATNOSTI KAPITALA

4.1. Pokazatelj adekvatnosti kapitala

Održavanje adekvatnog nivoa kapitala je jedan od glavnih ciljeva upravljanja rizicima Banke. Adekvatnost kapitala se održava u skladu sa regulatornim propisima na nivou većem od 12%.

Naziv	31.12.2013.
Rizična aktiva	85.118.297
Izloženost tržišnim rizicima	1.483.670
Izloženost operativnom riziku	12.347.286
Ukupna rizična aktiva	98.949.252
Pokazatelj adekvatnosti kapitala	19,49%

Svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno

4.2. Regulatorni kapitalni zahtevi

U skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke, Banka izračunava kapitalne zahteve za sledeće rizike:

- kreditni rizik – primenom standardizovanog pristupa;
- tržišni rizik – primenom standardizovanog pristupa;
- operativni rizik – primenom pristupa osnovnog indikatora;
- rizik druge ugovorne strane – primenom slozenog metoda;
- rizik izmirenja/isporuke.

Svi kapitalni zahtevi u iznosu od RSD 11,873,910 hiljada, koje je Banka obračunala, pokriveni su osnovnim kapitalom Banke.

Svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno

Klasa izloženosti (standardizovani pristup ¹)	31.12.2013.
Kapitalni zahtev za kreditni rizik	10.170.283
Izloženosti prema državama i centralnim bankama	0
Izloženosti prema teritorijalnim autonomijama i jedinicama lokalne samouprave	36
Izloženosti prema javnim administrativnim telima	0
Izloženosti prema međunarodnim razvojnim bankama	0
Izloženosti prema međunarodnim organizacijama	0
Izloženosti prema bankama	140.506
Izloženosti prema privrednim društvima (isključujući dospela nenaplaćena potraživanja kao i izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima)	4.513.838
Izloženosti prema fizičkim licima (isključujući dospela nenaplaćena potraživanja kao i izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima)	2.275.289
Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima	2.439.230
Dospela nenaplaćena potraživanja	191.432
Visokorizične izloženosti	0
Izloženosti po osnovu pokrivenih obveznica	0
Izloženosti po osnovu pokrivenih ulaganja u otvorene investicione fondove	0
Ostale izloženosti (isključujući dospela nenaplaćena potraživanja kao i izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima)	609.952
(2.) Kapitalnih zahtev za rizik druge ugovorne strane	43.913
(3.) Kapitalni zahtev za rizik izmirenja/ispоруke po osnovu neizmirenih transakcija	0
(4.) Ukupan iznos kapitalnih zahteva za kreditni rizik, rizik druge ugovorne strane i rizik izmirenja/ispоруke po osnovu neizmirenih transakcija primjenom standardiziranog pristupa (12% iznosa izloženosti ponderiranih kreditnim rizikom)	10.214.196
Tržišni rizik	178.040
(1.) Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti	81.560
<i>Specifični</i>	0
<i>Opsti</i>	81.560
(2.) Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti	2.339
<i>Specifični</i>	0
<i>Opsti</i>	2.339
(3.) Kapitalni zahtev za devizni rizik	94.141
(4.) Kapitalni zahtev za robni rizik	0
Operativni rik	1.481.674
(1.) Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom pristupa osnovnog indikatora	1.481.674

¹ U tabeli su prikazani kapitalni zahtevi u skadu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala

4.3. Interna procena adekvatnosti kapitala

Proces interne procene adekvatnosti kapitala (ICAAP) ima za cilj identifikaciju i procenu rizika kojima je Banka izložena u svom poslovanju; utvrđivanje materijalne značajnosti rizika i njihovu alokaciju; ocenu adekvatnosti uspostavljenih sistema za praćenje rizika i tehnika za njihovo ublažavanje/izbegavanje; kvantifikaciju internog kapitala Banke, a sve to u cilju obezbeđivanja kontinuirane adekvatnosti kapitala i održavanja usklađenosti poslovanja Banke sa njenim izabranim rizičnim profilom.

Spomenuti proces interne procene adekvatnosti kapitala, Banka zasniva na interno utvrđenoj politici koja odražava specifičnosti same Banke, odnosno njenu veličinu, organizaciju i obim poslovanja, kao i kvantitet i kvalitet dostupnih kompetencija i podataka, a ocenjuje adekvatnost kapitala Banke prvenstveno iz poslovne perspektive same Banke. Politika interne procene adekvatnosti kapitala, kao i svi drugi interni akti vezani za upravljanje rizicima, usklađeni su sa okvirom i smernicama postavljenim Strategijom upravljanja rizicima.

U okviru ICAAP procesa Banka je uspostavila Strategiju upravljanja kapitalom i Plan upravljanja kapitalom. Plan upravljanja kapitalom sadrži:

- strateške ciljeve i period za njihovo ostvarenje, uzimajući u obzir uticaj makroekonomskog okruženja i faze privrednog ciklusa;
- način organizacije procesa upravljanja raspoloživim internim kapitalom;
- procedure planiranja adekvatnog nivoa raspoloživog internog kapitala;
- način dostizanja i održavanja adekvatnog nivoa raspoloživog internog kapitala koji može podržati faktore poput očekivanog rasta plasmana, budućih izvora sredstava i korišćenja istih, politiku dividendi kao i svaku promenu minimalnog iznosa regulatornog kapitala;
- plan poslovanja u slučaju nastanka nepredviđenih događaja koji mogu da utiču na raspoloživi interni kapital.

Banka je obezbedila implementaciju i sprovođenje ICAAP-a na kontinuiranoj osnovi kao i dokumentovanost procesa koji odgovara prirodi, obimu i složenosti aktivnosti banke, a u skladu sa strategijom i politikama za upravljanje rizicima, kao i strategijom upravljanja kapitalom. U širem smislu ICAAP uključuje sve aktivnosti Banke povezane s upravljanjem rizicima unutar Banke, od dnevnog upravljanja rizikom do strateškog upravljanja kapitalom Banke.

Osnovni cilj ICAAP-a je dugoročno obezbeđivanje dovoljnosti kapitala Banke za pokriće svih materijalno značajnih rizika kojima je Banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju, kao i adekvatnost njegove strukture i visine u naglašeno nepovoljnim („stresnim“) uslovima, putem uvođenja i primene odgovarajućih procesa, procedura i sistema. Dodatni cilj uspostavljanja ICAAP-a predstavlja upravljanje odnosom rizika i prinosa koje se temelji na analizi prakse preuzimanja rizika Banke kao i efikasnosti korišćenja sopstvenog kapitala uspostavljanjem sistema:

- ograničenja (limita) rizičnosti,
- alokacije ukupnih internih kapitalnih zahteva i
- strateškog planiranja.

Svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno

Kako bi ostvarila sve navedene ciljeve, Banka zasniva svoj proces interne procene adekvatnosti kapitala (ICAAP) na sveobuhvatnom objedinjavanju aktivnosti usmerenih na upravljanje rizicima, kapitalom, poslovanjem i održavanjem likvidnosti. Ove aktivnosti se prevashodno odnose na planiranje i stalni nadzor, kao i na kontinuirano unapređenje ICAAP procesa kako bi se obezbedili visoki standardi procene i upravljanja kapitalom banke.

Nadziranje ICAAP procesa i krajnja odgovornost za funkcionisanje istog je u rukama Upravnog odbora Banke. Upravni odbor ima vodeću ulogu u razvoju Banke kao institucije svesne rizika kojima se izlaže u svom poslovanju i u održanju grupne strategije upravljanja rizikom na visoko-sofisticiranom nivou. Njegova vizija i rukovođenje su oličeni u apetitu za rizikom Banke koji je definisan kao skup sveobuhvatnih mera koje opisuju nivo rizika koji je Banka spremna da prihvati.

Faze ICAAP-a:

ICAAP obuhvata sledeće faze:

- *Identifikaciju materijalno značajnih rizika za Banku;*

Jedna od osnovnih komponenti ICAAP procesa je i identifikovanje i procena trenutnih i potencijalnih rizika kojima je Banka izložena, u smislu njihove materijalne značajnosti. Ovakvim pristupom Banka uspeva da usmeri raspoložive resurse i pažnju menadžmenta na one rizike koji bi eventualno mogli da ugroze njeno poslovanje ili kapitalnu poziciju, istovremeno obezbeđujući pravilan nadzor i adekvatnu kontrolu nad svim materijalno značajnim rizicima. Materijalno značajni rizici se mere kvantitativno ili kvalitativno, u zavisnosti od prirode samog rizika. U skladu sa propisanom Metodologijom za procenu materijalne značajnosti Banka specificira materijalnost svake pojedinačne vrste rizika postavljanjem minimuma materijalnosti na procenu verovatnoće njegove realizacije i na procenu intenziteta njegovog uticaja. Interno procenjeni profil rizičnosti, do kojeg je Banka došla nakon sprovedene analize materijalnosti i samoprocene izloženosti svog poslovanja rizicima sadrži sledeće materijalno značajne rizike.

Za sve identifikovane materijalno značajne rizike Banka kao zastitu koristi najpre adekvatne mere kontrole i upravljanja rizikom buduci da shvata činjenicu da proaktivni pristup u upravljanju pojedinim rizicima je najbolja zastita kao I da nije pogodno koristiti kapital kao zaštitu od svih identifikovanih i materijalnih rizika (kapitalna relevantnost, odnosno osetljivost rizika). Stoga Banka sve materijalno značajne rizike deli na:

- Kapitalno relevantne – one vrste materijalno značajnih rizika za koje Banka smatra da mora osigurati kapitalnu zaštitu poslovanja i
- Kontrolno relevantne – one vrste rizika koje, uprkos svojoj materijalnoj značajnosti, ne zahtevaju eksplicitnu kapitalnu zaštitu, odnosno Banka ih tretira putem odgovarajućeg kontrolno-upravljackog okvira.

U okviru procene nivoa internog kapitala, Banka je sledeće vrste rizika indentifikovala kao materijalno značajne i kapitalno relevantne i za njih, u skladu sa internim metodologijama obračunala interne kapitalne zahteve:

Svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno

- ✓ Kreditni rizik
- ✓ Operativni rizik
- ✓ Tržišni rizici
- ✓ Kreditno-devizni rizik
- ✓ Rizik koncentracije
- ✓ Kamatni rizik (u bankarskoj knjizi)
- ✓ Strateški rizik
- ✓ Upravljački rizik
- ✓ Poslovni rizik

Materijalno značajni rizici za koje Banka, u cilju odbrane od negativnih posledica koje mogu imati na poslovanje Banke, primenjuje kontrolno-upravljačke mehanizme i ne izdvaja interne kapitalne zahteve su sledeci:

- ✓ Rizik zemlje
- ✓ Rizik likvidnosti
- ✓ Rizik usklađenosti poslovanja
- ✓ Rezidualni rizik
- ✓ Reputacioni rizik

- *Izračunavanje internih kapitalnih zahteva za pojedinačne rizike koji važe za Banku*

Osnovu za obračun internih kapitalnih zahteva Banke, a samim tim posledično i osnovu za planiranje kapitalnih potreba Banke predstavlja Strategija upravljanja rizicima kojom Banka prevashodno određuje svoju sklonost ka preuzimanju ukupnog rizika u svom poslovanju. Banka za potrebe obračuna internih kapitalnih zahteva za materijalno značajne vrste rizika za koje je utvrdila kapitalnu relevantnost koristi sledeće pristupe:

- **Kreditni rizik:** polazi od upotrebe jednostavnog (standardizovanog) pristupa, prema Odluci Narodne banke Srbije kojom se uređuje obračun adekvatnosti kapitala i kapitalnih zahteva za rizike tretirane prvim stubom Basela 2, koji Banka prilagođava svom interno specificiranom apetitu za rizikom. Interni kapitalni zahtevi za ovu vrstu rizika Banka zasniva na želji za održavanjem nivoa kapitala koji (približno) odgovara bankama AA+ (S&P), odnosno Aa1 (Moody's) rejtinga (ciljani eksterni rejting), što odgovara agregatnom jednogodišnjem VaR-u sa nivoom poverenja od 99,96%, a u skladu sa usvojenim apetitom za rizikom Banke. Konacan kapitalni zahtev za ovaj rizik Banka utvrđuje nakon sprovedenog stres testiranja primenom regresionih modela i odgovarajucih scenarija. Banka uticaj negativnih makroekonomskih scenarija na kreditni rizik analizira i sa stanovišta uticaja ovog tipa rizika na raspoloživi interni kapital. Stresna scenarija su najpre definisana kao šokovi na potrebnu rezervu za kreditne gubitke. Zbog strukture raspoloživog internog kapitala i potencijalnog uticaja koji bi izmena potrebne rezerve imala na regulatorni kapital, Banka meri uticaj stresa na raspoloživi interni kapital za tekuću godinu. Sektor za upravljanje rizicima analizira razne vrste stresnih scenarija koji mogu uticati na profit i kapital a koji obuhvataju efekte koji mogu proizići iz uticaja kreditnog rizika usled povećanja stope problematičnih kredita, kreditno-deviznog rizika i rizika koncentracije.
- **Tržišni rizik:** polazi od upotrebe jednostavnog (standardizovanog) pristupa, prema Odluci Narodne banke Srbije kojom se uređuje obračun adekvatnosti kapitala i kapitalnih zahteva za rizike tretirane prvim stubom Basela 2, koji i Banka prilagođava svom interno specificiranom apetitu za rizikom. Interni kapitalni zahtevi za ovu vrstu rizika Banka zasniva na želji za

održavanjem nivoa kapitala koji (približno) odgovara bankama AA+ (S&P), odnosno Aa1 (Moody's) rejtinga (ciljani eksterni rejting), što odgovara agregatnom desetodnevnom VaR-u sa nivoom poverenja od 99,96%, a u skladu sa usvojenim apetitom za rizikom Banke. Tržišni rizik se odnosi na cenovni rizik knjige trgovanja i devizni rizik ukupnih pozicija bilansa stanja. Interni kapitalni zahtev za ukupni tržišni rizik Banka kao zbir intrenog kapitalnog zahteva za cenovni rizik u knjizi trgovanja i internog kapitalnog zahteva za devizni rizik, utvrđenih na osnovu interno prilagodjenog pristupa. Konačan kapitalni zahtev za ukupni tržišni rizik utvrđuje se nakon sprovedenog stres testiranja. Stres testovi se sprovode na kamatne stope, cene vlasničkih hartija od vrednosti i devizni kurs kako bi se procenio uticaj velikih promena finansijskih varijabli na vrednost portfolia Banke i interni raspoloživi kapital.

- **Operativni rizik:** polazi od upotrebe jednostavnog (standardizovanog) pristupa, prema Odluci Narodne banke Srbije kojom se uređuje obračun adekvatnosti kapitala i kapitalnih zahteva za rizike tretirane prvim stubom Basela 2, koji i Banka prilagođava svom interno specificiranom apetitu za rizikom. Interni kapitalni zahtevi za ovu vrstu rizika Banka zasniva na želji za održavanjem nivoa kapitala koji (približno) odgovara bankama AA+ (S&P), odnosno Aa1 (Moody's) rejtinga (ciljani eksterni rejting), što odgovara agregatnom jednogodišnjem VaR-u sa nivoom poverenja od 99,96%, a u skladu sa usvojenim apetitom za rizikom Banke. Konačan kapitalni zahtev za ovaj rizik Banka utvrđuje nakon sprovedenog stres testiranja primenom scenario analize.
- **Kreditno devizni rizik:** interni kapitalni zahtev za rizik koncentracije Banka procenjuje na osnovu visine ekspertno postavljenog faktora (FX add-on factor - FXAOF) kojim prilagođava interni kapitalni zahtev za kreditni rizik. Banka procenjuje ovaj faktor na bazi utvrđenog prosecanog procenta stope neplaćanja valutno neusklađenih plasmana buduci da je u njoj inkorporiran uticaj varijabilnosti kursa domaće valute na mogućnost izmirivanja obaveza klijenata prema Banci. Efekat stress testa za kreditno devizni rizik na raspoloživi interni kapital se utvrđuje kroz stress test za kreditni rizik.
- **Rizik koncentracije:** Interni kapitalni zahtev za rizik koncentracije svog portfolija Banka procenjuje na osnovu Herfindahl-Hirschman Indexa (HHI) koji izračunava za rizik individualne koncentracije a u skladu sa Metodologijom za obracun internog kapitalnog zahteva za materijalno značajne rizike. Uticaj stres testiranja rizika koncentracije Banka je obuhvatila u okviru stres testiranja kreditnog rizika.
- **Kamatni rizik u bankarskoj knjizi:** pri određivanju visine internog kapitalnog zahteva za kamatni rizik u bankarskoj knjizi, Banka polazi od procene promene ekonomske vrednosti bankarske knjige za narednu godinu koju utvrđuje na bazi projektovanih podataka o gepu kamatne stope i ekspertski procenjenog pondera za standardni kamatni šok. Konačan kapitalni zahtev za ovaj rizik Banka utvrđuje nakon sprovedenog stres testiranja primenom metoda zasnovanog na maksimalnoj promeni istorijskih tržišnih kamatnih stopa za svaku od definisanih vremenskih zona krive prinosa u proteklih sedam godina i to samo za one valute u kojima ima značajne izloženosti kamatnom riziku.

Svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno

- **Strateški rizik, poslovni i upravljački rizici:** Banka pri proceni odgovarajuće visine internog kapitalnog zahteva za ove komponente njenog profila rizičnosti koristi interno procenjen procenat rezerve potreban od 5% za pokriće ovog rizika za koji je procenjeno da se materijalno značajan a da se ne može precizno kvantifikovati. Utvrđen procenat rezervi se zatim primenjuje na obračunate interne kapitalne zahteve potrebne za pokriće rizika koji se kvantifikuju i na taj način se utvrđuje interni kapitalni zahtev za Strateški rizik, poslovni i upravljački rizik. S obzirom na to da se strateški bafer primenjuje na ukupne interne kapitalne zahteve za materijalno značajne rizike koji se kvantifikuju, kapitalni zahtev za strateški, upravljački i poslovni rizik se povećava posle obračuna efekata stres testova za sve materijalno značajne rizike za koji se određuje kapitalni zahtev.

Pristupe koji će koristiti za izračunavanje internih kapitalnih zahteva za materijalno značajne i kapitalno relevantne rizike u procesu interne procene adekvatnosti kapitala, a u skladu sa Odlukom NBS kojim se uređuje adekvatnost kapitala banke, Banka je utvrdila u okviru svoje Metodologije za određivanje internih kapitalnih zahteva za materijalno značajne rizike.

Materijalno neznčajni rizici su uključeni u ICAAP kroz sistem politika i procedura, sistem limita, sistem odlučivanja.

- ***Utvrđivanje ukupnih internih kapitalnih zahteva;***

Ukupni interni kapitalni zahtevi Banke dobijaju se jednostavnom agregacijom interno procenjenih komponenti ukupnih internih kapitalnih zahteva nakon sprovedenih stress testova za svaki od materijalno značajnih i kapitalno relevantnih rizika. Pristupe koji će koristiti za sprovođenje stres testa za materijalno značajne rizike u procesu interne procene adekvatnosti kapitala, Banka je utvrdila u okviru svojih metodologija za stres testiranje. Kako bi obezbedila sveobuhvatnost procesa testiranja otpornosti na stres Banka razmatra više perspektiva i koristi više paleta tehnika. To uključuje kvantitativne i kvalitativne tehnike koje treba da pruže podršku i dopune upotrebi modela i prošire testiranje otpornosti na stres na područja gde efikasno upravljanje rizikom nalaže veću upotrebu sopstvenih procena. Stres testovi vršiće se radi procene prilagodljivosti kapitalne pozicije Banke mogućim sistemskim pogoršanjima poslovnog okruženja. Na taj način dobija se ukupni interni kapital neophodan za pokriće neočekivanih gubitaka koji proizilaze iz rizičnog profila Banke. Banka takođe vrši predviđanja u pogledu potrošnje kapitala i njegove opšte raspoloživosti, a potom rezultate ovih prognoza integriše u proces strateškog planiranja. Na ovaj način se proverava adekvatnost postojećih planova u slučaju nastanka nepredviđenih okolnosti i razvija set verodostojnih akcionih planova kako bi se ublažio i/ili izbegao uticaj rezultata stresnog scenarija na poslovanje Banke.

- ***Poređenje kapitala obračunatog u skladu sa Odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke i raspoloživog internog kapitala;***
-
- ***Poređenje minimalnih kapitalnih zahteva izračunatih u skladu sa istom Odlukom i internih kapitalnih zahteva za pojedinačne rizike;***
-
- ***Poređenje zbira minimalnih kapitalnih zahteva izračunatih u skladu sa istom Odlukom i ukupnih internih kapitalnih zahteva.***

Svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno

ICAAP uspostavlja kontinuirano upravljanje svim kategorijama materijalno značajnih rizika i stalnu procenu odgovarajućih okvira upravljanja rizicima. Cilj ovoga je identifikovanje optimalnih načina jačanja strukture upravljanja rizicima, unapređenje postojećih politika i procedura, uspostavljanje novih tehnika ublažavanja i/ili izbegavanja rizika kao i poboljšanje postojećeg načina obračuna internog kapitala Banke. Menadžment Banke snosi odgovornost za upravljanje rizicima i kapitalom, uključujući i usaglašenost poslovanja Banke sa regulatornim zahtevima i internim politikama i procedurama.

Banka sprovodi ICAAP proces na osnovu sledećih dokumenata i odluka/uputstava:

- Odluka o upravljanju rizicima banke. "Službeni glasnik Republike Srbije". br. 45/2011, 94/2011, 119/2012, 123/2012, 23/2013, 43/2013 i 92/2013.
- Odluka o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke. "Službeni glasnik Republike Srbije". br. 94/2011, 57/2012, 123/2012
- Odluka o adekvatnosti kapitala banke. "Službeni glasnik Republike Srbije". br. 46/2011 i 6/2013
- ICAAP Politika
- Metodologija za procenu materijalne značajnosti rizika
- Metodologija internih kapitalnih zahteva za materijalno značajne rizike
- Metodologija za stres testiranje kreditnog rizika
- Metodologija za testiranje tržišnog, kamatnog i rizika likvidnosti
- Metodologija za stres testiranje operativnog rizika

5. KREDITNI RIZIK

5.1. Opis pristupa i metoda koji Banka koristi za obračun ispravki vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama

Pod pojmom Dospela nenaplaćena potraživanja, Banka podrazumeva plasmane kod kojih je registrovana docnja u izmirenju obaveza duža od 90 dana ili postoji visoka verovatnoća da dužnik neće izmiriti svoje obaveze u potpunosti i/ili pravovremeno.

Za plasmane sa statusom neizmirenja obaveza vrši se procena obezvređenja, individualna u slučaju individualno značajnih plasmana, odnosno grupna za plasmane koji nisu individualno značajni.

Pri obračunu kapitalnog zahteva za kreditni rizik, Banka u klasu Dospela nenaplaćena potraživanja raspoređuje sva pojedinačna potraživanja po osnovu kojih je dužnik u docnji duže od 90 dana u materijalno značajnom iznosu, s tim što se dužina docnje utvrđuje na način propisan Odlukom kojom se uredjuje klasifikacija bilansne active i vanbilansnih stavki banke.

Ispravka vrednosti potraživanja kao posledica obezvređenja

Obezvređni krediti i hartije od vrednosti su oni krediti i hartije od vrednosti za koje Banka utvrdi da nije verovatno da će moći da naplati svu dospelu glavnica i kamatu prema odredbama ugovora o kreditu / hartijama o vrednosti. Pojedinačno obezvređena sredstva su ona sredstva za koja je pojedinačno procenjena da su obezvređena i za koja su priznati procenjeni gubici. Za pojedinačno procenjene stavke, krediti se tretiraju kao obezvređeni čim postoji objektivni dokaz da je nastao procenjeni gubitak.

Svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno

Banka vrši ispravku vrednosti potraživanja koja predstavljaju procenu Banke o nastalim gubicima u svom kreditnom portfoliju. Glavne komponente ove ispravke su pojedinačne ispravke koje proizilaze iz pojedinačno značajnih izloženosti i opšte ispravke na nivou portfolia koji sadrži homogene izloženosti, a za gubitke koji su nastali, ali nisu identifikovani na pojedinačnom nivou.

Ispravka vrednosti potraživanja kao posledica obezvređenja plasmana privredi

Za izloženosti prema dužnicima sa rejtingom od 8 do 10 radi se pojedinačno po klijentu analiza pogoršanja (impairment analysis), u skladu sa zahtevima MRS 39, obračunava se neto sadašnja vrednost procenjenih novčanih tokova za konkretni plasman uzimajući u obzir novčane tokove koji mogu doći iz aktivacije kolaterala. Neobezbeđen deo plasmana predstavlja očekivani gubitak za konkretan plasman i čini osnovu za utvrđivanje odgovarajuće stope ispravke.

Ispravka vrednosti potraživanja kao posledica obezvređenja plasmana stanovništvu

Klasifikacija potraživanja od stanovništva se zasniva na analizi kašnjenja u izmirivanju obaveza. Neophodne ispravke vrednosti se izračunavaju primenom odgovarajuće stope ispravke na neto izloženost po svakoj grupi proizvoda i po svakoj grupi kašnjenja u izmirivanju obaveza. U slučaju pojedinačne ispravke vrednosti kredita, budući procenjeni tokovi gotovine se diskontuju u skladu sa zahtevima MRS 39, kako bi se došlo do odgovarajućeg iznosa ispravke vrednosti.

Posebne rezerve za procenjene gubitke

Za plasmane privredi i stanovništvu, a u skladu sa propisima Narodne banke Srbije, Banka takođe obračunava rezerve za procenjene gubitke kao što je definisano Odlukom o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki i drugim relevantnim propisima Narodne banke Srbije.

Politika otpisa potraživanja

Banka otpisuje kredite / hartije od vrednosti (i sve ispravke vrednosti nastale u vezi sa njima) kada utvrdi da se krediti / hartije od vrednosti ne mogu naplatiti. Ovakav stav se zauzima nakon razmatranja informacija kao što je značajna promena finansijske pozicije dužnika / izdavaoca i to na način da dužnik / izdavalac ne može da izmiri obaveze, ili da prilivi od sredstava obezbeđenja neće biti dovoljni da pokriju celu izloženost. Za standardizovane plasmane u manjim iznosima, odluka o otpisu je obično zasnovana na kašnjenju u izmirenju obaveza. Relevantni organ Banke odobrava svaki otpis, a u skladu sa odlukom Upravnog odbora.

5.2. Izloženosti nakon računovodstvenih otpisa, izuzimajući efekte tehnika ublažavanja kreditnog rizika, kao i prosečne izloženosti tokom perioda, po klasama izloženosti

U sledećoj tabeli dat je pregled bruto iznosa izloženosti po klasama izloženosti i kategorijama:

Svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno

Klasa Izloženosti	Bilansne izloženosti		Vanbilansne stavke		Financijski derivati	
	Ukupan iznos	Prosečan iznos	Ukupan iznos	Prosečan iznos	Ukupan iznos	Prosečan iznos
Izloženosti prema državama i centralnim bankama	51.452.289	49.766.385	-	-	5.003.411	5.194.628
Izloženosti prema teritorijalnim autonomijama i jedinicama lokalne samouprave	608	360,30	-	-	-	-
Izloženosti prema međunarodnim razvojnim bankama	19.219	26.063,29	-	-	-	-
Izloženosti prema bankama	1.342.422	16.413.775	1.097	1.161	208.034	213.180
Izloženosti prema privrednim društvima (isključujući dospela nenaplaćena potraživanja kao i izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima)	30.298.199	27.391.891	16.583.546	19.614.002	53.890	59.230
Izloženosti prema fizičkim licima (isključujući dospela nenaplaćena potraživanja kao i izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima)	26.198.749	25.510.734	6.338.020	6.251.621	-	-
Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima	22.618.399	24.106.636	647.905	703.105	-	-
Dospela nenaplaćena potraživanja	24.927.515	22.184.056	291.099	675.882	-	-
Ostale izloženosti (isključujući dospela nenaplaćena potraživanja kao i izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima)	9.914.087	10.458.089	3.780	1.565.811	-	-
Ukupno	166.771.488	175.857.990	23.865.448	28.811.582	5.265.335	5.467.038

Svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno

5.3. Geografska raspodela po klasama izloženosti

Klasa izloženosti	Grčka	Nemačka	Srbija	Ostale
Izloženosti prema državama i centralnim bankama	-	-	56.455.700	-
Izloženosti prema teritorijalnim autonomijama i jedinicama lokalne samouprave	-	-	608	-
Izloženosti prema međunarodnim razvojnim bankama			-	19.219
Izloženosti prema bankama	919.177	94.017	533.228	5.132
Izloženosti prema privrednim društvima (isključujući dospela nenaplaćena potraživanja kao i izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima)	-	-	45.036.297	1.899.338
Izloženosti prema fizičkim licima (isključujući dospela nenaplaćena potraživanja kao i izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima)	-	-	32.536.770	-
Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima	-	-	23.266.305	-
Dospela nenaplaćena potraživanja	-	-	25.218.615	-
Ostale izloženosti (isključujući dospela nenaplaćena potraživanja kao i izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima)	-	-	9.917.867	-
Ukupno	919.177	94.017	192.965.390	1.923.689

5.4. Podela izloženosti kreditnom riziku prema sektorima ili drugoj ugovornoj strani razvrstanih po klasama izloženosti

Izloženosti prema državama i centralnim bankama

Sektor	Bilansne izloženosti	Vanbilansne stavke	Finansijski derivati
Republički organi i organizacije	21.497.447	-	-
Centralna banka	29.954.842	-	5.003.411
Ukupno	51.452.289	-	5.003.411,15

Klasa izloženosti prema teritorijalnim autonomijama i jedinicama lokalne samouprave

Sektor	Bilansne izloženosti	Vanbilansne stavke	Finansijski derivati
Jedinice lokalne samouprave - organi i javne službe jedinica lokalne samouprave	608	-	-
Ukupno	608	-	-

Svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno

Izloženosti prema međunarodnim razvojnim bankama

Sektor	Bilansne izloženosti	Vanbilansne stavke	Finansijski derivati
Strane banke	19.219		
Ukupno	19.219	-	-

Klasa izloženosti prema bankama

Sektor	Bilansne izloženosti	Vanbilansne stavke	Finansijski derivati
Banke u zemlji i ostalo monetarno posredovanje	527.884	1.097	-
Osiguranje	3.949	-	-
Strane banke	810.589	-	208.034
Ukupno	1.342.422	1.097	208.034

Klasa izloženosti prema privrednim društvima (isključujući dospela nenaplaćena potraživanja kao i izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima)

Sektor	Bilansne izloženosti	Vanbilansne stavke	Finansijski derivati
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	784.971	20.000	-
Rudarstvo, prerađivačka industrija, sanbdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada islične aktivnosti	8.918.864	1.330.641	35.255
Snabdevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija	1.000.000	-	-
Građevinarstvo	615.848	3.302.884	-
Trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala	12.416.133	5.769.002	18.635
Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	1.155.229	2.816.711	-
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, administrativne i pomoćne uslužne delatnosti, umetnost, zabava i rekreacija, ostale uslužne delatnosti	4.593.236	808.198	-
Preduzetnici	186.111	8.657	-
Strana pravna lica, osim banaka	200.623	1.905.053	-
Ostalo	427.183	622.398	-
Ukupno	30.298.198	16.583.544	53.890

Svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno

Klasa izloženosti prema fizičkim licima (isključujući dospela nenaplaćena potraživanja kao i izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima)

Sektor	Bilansne izloženosti	Vanbilansne stavke	Finansijski derivati
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	91.903	19.612	-
Rudarstvo, preradivačka industrija, sanbdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada islične aktivnosti	732.640	175.675	-
Snabdevanje elektricnom energijom, gasom, parom I klimatizacija	3.981	225	-
Građevinarstvo	235.881	34.481	-
Trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala	1.190.398	310.086	-
Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	261.558	87.924	-
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, administrativne i pomoćne uslužne delatnosti, umetnost, zabava i rekreacija, ostale uslužne delatnosti	239.472	82.245	-
Preduzetnici	1.753.460	367.900	-
Fizička lica	21.605.859	5.221.269	-
Registrovani poljoprivredni proizvođači	162	0	-
Ostalo	83.437	38.603	-
Ukupno	26.198.751	6.338.020	-

* Klasa izloženosti prema fizičkim licima uključuje i izloženosti prema malim i srednjim preduzećima, preduzetnicima i poljoprivrednim proizvođačima u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala.

Svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno

Klasa ostalih izloženosti (isključujući dospela nenaplaćena potraživanja kao i izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima)

Sektor	Bilansne izloženosti	Vanbilansne stavke	Finansijski derivati
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	15.167	-	-
Rudarstvo, preradivačka industrija, sanbdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada islične aktivnosti	3.198	-	-
Građevinarstvo	5.822	-	-
Trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala	61.830	-	-
Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	4.382	-	-
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, administrativne i pomoćne uslužne delatnosti, umetnost, zabava i rekreacija, ostale uslužne delatnosti	18.082	-	-
Preduzetnici	32.328	-	-
Fond obaveznog socijalnog osiguranja	44.694	-	-
Stanovništvo	381.420	-	-
Ostalo	9.347.163	3.781	-
Ukupno	9.914.086	3.781	-

*Ostalo najvećim delom čine Osnovna sredstva i gotovina u blagajni i trezorima.

Svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno

Klasa izloženosti obezbeđenih hipotekama

Sektor	Bilansne izloženosti	Vanbilansne stavke	Finansijski derivati
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	6.478	3.629	-
Rudarstvo, preradivačka industrija, sanbdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada islične aktivnosti	399.079	72.974	-
Građevinarstvo	62.613	12.857	-
Trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala	528.343	503.543	-
Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	150.468	7.280	-
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, administrativne i pomoćne uslužne delatnosti, umetnost, zabava i rekreacija, ostale uslužne delatnosti	82.904	12.648	-
Preduzetnici	359.969	21.041	-
Stanovništvo	20.991.827	7.629	-
Ostalo	36.718	6.303	-
Ukupno	22.618.399	647.904	-

Klasa izloženosti dospelih nenaplaćenih potraživanja

Sektor	Bilansne izloženosti	Vanbilansne stavke	Finansijski derivati
Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	94.182	-	-
Rudarstvo, preradjivačka industrija, sanbdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada islične aktivnosti	2.182.997	2.856	-
Gradjevinarstvo	2.918.630	12.731	-
Trgovina na veliko i trgovina na malo, popravka motornih vozila i motocikala	3.665.149	3.522	-
Saobraćaj i skladištenje, usluge smeštaja i ishrane, informisanje i komunikacije	589.795	7	-
Poslovanje nekretninama, stručne, naučne, inovacione i tehničke delatnosti, administrativne i pomoćne uslužne delatnosti, umetnost, zabava i rekreacija, ostale uslužne delatnosti	352.782	1.040	-
Preduzetnici	4.750.981	17.575	-
Stanovništvo	4.606.782	250.349	-
Registrovani poljoprivredni proizvođači	183.831	8	-
Ostalo	5.582.387	3.011	-
Ukupno	24.927.516	291.099	-

* Ostalo obuhvata i izloženosti pravnih lica u stečaju.

5.5. Izloženosti kod kojih je izvršena ispravka vrednosti, dospela nenaplaćena potraživanja i ispravka vrednosti po sektorima

Banka u dospela nenaplaćena potraživanja raspoređuje sva pojedinačna potraživanja po osnovu kojih je dužnik u docnji duže od 90 dana u materijalno značajnom iznosu, s tim što se dužina docnje i materijalni značaj iznosa u docnji utvrđuju na način propisan odlukom kojom se uređuje klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke.

Svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno

Sektor	Bilansne Izloženosti kod kojih je izvršena ispravka vrednosti	Ispravka vrednosti bilansne aktive	Dospela nenaplaćena potraživanja	Vanbilansne Izloženosti kod kojih su izvršena rezevisanja za vanbilansne stavke	Rezervisanja po vanbilansni m stavkama
Poljoprivreda, lov, šumarstvo, vodoprivreda i ribarstvo	976.891	41.839	94.182	-	-
Rudarstvo, prerađivačka industrija, sanbdevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa uklanjanja otpada islične aktivnosti	12.074.240	1.018.756	2.185.853	1.053.064	6.241
Snabdevanje elektricnom energijom, gasom, parom liklimatizacija	1.003.981	5.005	-	-	-
Građevinarstvo	3.665.350	585.516	2.931.361	2.264.026	14.297
Trgovina na veliko i trgovina na malo, opravka motornih vozila, motocikala i predmeta za licnu upotrebu i domacinstvo	15.285.387	1.459.483	3.668.671	4.337.979	24.238
Hoteli i restorani, saobraćaj, skladištenje i veze	2.142.844	241.268	589.803	2.680.189	18.899
Aktivnosti u vezi s nekretninama, iznajmljivanje i poslovne aktivnosti, ostale komunalne, društvene i licne uslužne aktivnosti	5.095.331	146.075	353.822	787.368	3.865
Preduzetnici	6.983.468	3.056.954	4.768.556	1.573	3
Domaca fizicka lica	47.197.692	2.882.004	4.857.094	-	-
Registrovani poljoprivredni proizvodaci	180.511	26.139	183.876	-	-
Ostalo	5.717.129	3.943.237	5.585.397	2.057.496	11.914
Ukupno	100.322.824	13.406.277	25.218.615	13.181.696	79.457

5.6. Raspodela svih izloženosti prema preostalom dospeću po klasama izloženosti

Klasa Izloženosti	Preostalo dospeće				
	do 30 dana	od 30 do 90 dana	od 91 do 180 dana	181 do 365 dana	Preko 365 dana
Izloženosti prema državama i centralnim bankama	33.010.439		6.378.706	576.125	16.490.430
Izloženosti prema teritorijalnim autonomijama i jedinicama lokalne samouprave	402	-	-	-	206
Izloženosti prema međunarodnim razvojnim bankama	1.394	4.182	4.182	6.162	3.299
Izloženosti prema bankama	1.528.545	-	-	-	23.008
Izloženosti prema privrednim društvima (isključujući dospela nenaplaćena potraživanja kao i izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima)	6.968.082	1.334.949	7.003.984	9.319.981	22.308.639
Izloženosti prema fizičkim licima (isključujući dospela nenaplaćena potraživanja kao i izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima)	92.596	136.600	270.850	919.155	31.117.569
Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima	355.485	75.417	106.429	75.586	22.653.388
Dospela nenaplaćena potraživanja	19.210.413	3.560	106.513	39.639	5.858.490
Ostale izloženosti (isključujući dospela nenaplaćena potraživanja kao i izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima)	9.903.412	-	-	-	14.455
Ukupno	71.070.768	1.554.708	13.870.664	10.936.648	98.469.484

Svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno

5.7. Promene na ispravkama vrednosti bilansne aktive i rezervisanjima za gubitke po vanbilansnim stavkama

Vrsta izloženosti	Početno stanje 01.01.2013	Povećanje ispravke vrednosti I rezervisanja tokom perioda	Ukidanje ispravki vrednosti	Neto kursne razlike	Isknjižavanje	Krajnje Stanje 31.12.2013
Plasmani klijentima	8.870.130	2.072.025	(23.850)	64.319	(18.345)	10.964.279
Kamate i naknade	828.096	200.063	(1.976)	6.088	(1.957)	1.030.314
Ostala sredstva	76.665	16.256	-	837	(1.998)	91.760
Ostali plasmani	659.737	655.429	-	3.851	-	1.319.017
Materijalne vrednosti primljene po osnovu naplate potraživanja	905		-	-	-	905
Vanbilans	101.794	1.728	(24.672)	606	-	79.456

5.8. Raspodela izloženosti prema kategorijama klasifikacije, i podaci o obračunatoj i potrebnoj rezervi

Bilansna aktiva i vanbilansne stavke koje se klasifikuju

Klasa klasifikacije	Bruto izloženost	Obračunata rezerva	Potrebna rezerva
Klasifikacija A	50.947.870	-	-
Klasifikacija B	20.042.828	379.503	281.496
Klasifikacija V	23.927.716	3.496.214	3.285.792
Klasifikacija G	5.923.695	1.482.828	1.220.180
Klasifikacija D	28.987.517	28.001.578	15.404.726
Ukupno	129.829.626	33.360.123	20.192.194

Svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno

5.9. Primena eksternih rejtinga u standardizovanom pristupu obračuna kreditnim rizikom ponderisane aktive

Od 2012. godine, Banka primenjuje kreditne rejtinge agencije Moody`s Investor Service Ltd. koja je dobila saglasnost Narodne Banke Srbije za podobnost kreditnih rejtinga, i to za one entitete koji imaju dodeljen kreditni rejting od strane ove agencije. Mapiranje rejtinga je izvršeno na sledeci nacin :

Opis	Nivo kreditnog kvaliteta	Moody`s rejting
Mapiranje dugorocnih kreditnih rejtinga u nivoe kreditnog kvaliteta (za izloženosti prema drzavama, centralnim bankama, bankamai privrednim drustvima)	1	od Aaa do Aa3
	2	od A1 do A3
	3	od Baa1 do Baa3
	4	od Ba1 do Ba3
	5	od B1 do B3
	6	Caa1 I nize
Mapiranje kratkorocnih kreditnih rejtinga u nivoe kreditnog kvaliteta (za izloženosti prema bankama ili privrednim drustvima)	1	P-1
	2	P-2
	3	P-3
	4 do 6	NP
Mapiranje po osnovu ulaganja u otvorene investicione fondove	1	od Aaa do Aa3
	2	od A1 do A3
	3 I 4	od Baa1 do Baa3
	5 I 6	B1 I nize

U skladu sa članom 34. I 35. Odluke o adekvatnosti kapitala banke („Službeni glasnik RS“ br.46/2011,6/2013), Banka izloženostima prema stranim državama i centralnim bankama dodeljuje ponder kreditnog rizika naveden u sledećim tabelama:

a) Prema rasporedu kreditnih rejtinga u odgovarajući nivo kreditnog kvaliteta :

Kategorije najmanjih premija osiguranja izvoza	1	2	3	4	5	6
Ponder kreditnog rizika	0%	20%	50%	100%	100%	150%

b) Prema rasporedu kreditne procene u kategorije najmanjih premija osiguranja izvoza:

Kategorije najmanjih premija osiguranja izvoza	0	1	2	3	4	5	6	7
Ponder kreditnog rizika	0%	0%	20%	50%	100%	100%	100%	150%

Za izloženosti prema drugim bankama koje poseduju dodeljen kreditni rejting izabrane rejting agnecije, Banka dodeljuje ponder kreditnog rizika prema rasporedu kreditnih rejtinga u odgovarajući nivo kreditnog kvaliteta prema sledećoj tabeli :

Svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno

a) Za izloženosti sa preostalim rokom dospeća dužim od tri meseca:

Kategorije najmanjih premija osiguranja izvoza	1	2	3	4	5	6
Ponder kreditnog rizika	20%	50%	50%	100%	100%	150%

b) Za izloženosti sa preostalim rokom dospeća kraćim od tri meseca:

Kategorije najmanjih premija osiguranja izvoza	1	2	3	4	5	6
Ponder kreditnog rizika	20%	20%	20%	50%	50%	150%

6. Tehnike ublažavanja rizika i načine koje banka koristi za obezbeđenje i praćenje efikasnosti za ublažavanje rizika

Aktivnosti za ublažavanje rizika se sprovode na osnovu primećenih negativnih razvoja u oblasti izloženosti riziku. Korektivne mere može preduzeti svaka organizaciona jedinica uključena u operativno upravljanje rizikom u svojoj oblasti odgovornosti. Međutim, njihove aktivnosti moraju biti odobrene od strane odgovarajućeg odbora (ALCO ili Rizik / Kreditni rizik).

Banka preduzima mere za ublažavanje kreditnog rizika u skladu sa delom Odluke Narodne Banke Srbije o adekvatnosti kapitala koji se odnosi na tehnike ublažavanja kreditnog rizika.

Za većinu plasmana odobrenih klijentima, Banka zateva sredstva obezbeđenja. Obezbeđenje se obično ne uzima za plasmane bankama. Obezbeđenje se najčešće sastoji od jednog ili više instrumenata obezbeđenja koji slede:

- Gotovinski depoziti u dinarima ili stranoj valuti;
- Garancije izdate od strane države, državnih fondova ili banaka prve klase;
- Garancije izdate od strane matične kompanije, drugih pravnih i fizičkih lica;
- Pismo podrške izdato od strane matične kompanije;
- Hipoteka nad nekretninom;
- Zalog nad pokretnom imovinom;
- Sopstvene blanko menice;
- Zalog nad akcijama i vlasničkim udelima;
- Zalog nad drugim hartijama od vrednosti (npr. obveznice) ili plemenitim metalima;
- Prenos potraživanja (sa ili bez obaveštenja);
- Preuzimanje prava iz polise osiguranja.

Banka zadržava pravo da zatraži bilo koju drugu vrstu instrumenata (ili varijacije gore navedenih instrumenata) koju smatra neophodnim.

Svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno

Procena fer vrednosti sredstva obezvređenja je zasnovana na vrednosti instrumenta obezbeđenja procenjenog u trenutku zaduživanja, i ažurira se periodično u skladu sa relevantnom kreditnom politikom.

Tržišna vrednost sredstva je suštinska i ne zavisi od primene tog sredstva za pribavljanje kredita, dok vrednost koja se uzima u obzir za ublažavanje kreditnog rizika utiču različiti faktori kao što je struktura transakcije, valutna usklađenost i mogućnost prinudnog izvršenja.

6.1. Vrednovanje instrumenata kreditne zaštite i upravljanje tim instrumentima

Banka je unutrašnjim aktima regulisala vrednovanje instrumenata kreditne zaštite i upravljanje tim instrumentima.

Unutrašnjim aktima je definisan i prihvatljiv odnos iznosa plasmana i vrednosti kolaterala koji je zasnovan na primeni kolateralnog faktora za ponuđeno sredstvo obezbeđenja, kojim se koriguje procenjena vrednost kolaterala i utvrđuje vrednost kolaterala koju Banka može naplatiti.

6.2. Način bilansnog i vanbilansnog netiranja

Banka od 31.12.2013. godine više ne primenjuje ugovor o netiranju međusobnih novčanih potraživanja i obaveza Banke po osnovu kredita i depozita sa svojom matičnom bankom.

6.3. Opis osnovnih vrsta instrumenata materijalne zaštite

Banka koristi podobne instrumente kreditne zaštite u cilju smanjenja kreditnog rizika prilagođavajući aktivu ponderisanu kreditnim rizikom za efekte tehnika ublažavanja kreditnog rizika.

Podobni instrumenti kreditne zaštite u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala koje je Banka koristiti su Instrumenti materijalne kreditne zaštite i to:

- gotovinski depoziti kod banke;
- dužničke hartije od vrednosti emitovane od strane Republike Srbije.

Banka nije primenjivala instrumente nematerijalne kreditne zaštite kao sto su garancije, drugi oblici jemstva i kontragarancije.

Banka primenjuje jednostavni metod za prilagođavanje aktive ponderisane kreditnim rizikom korišćenjem sredstava obezbeđenja u obliku finansijske imovine. Jednostavni metod podrazumeva zamenu pondera kreditnog rizika odnosno izloženosti sa ponderom kreditnog rizika sredstva obezbeđenja.

Umanjenja po osnovu primene instrumenata kreditne zaštite primenjuju se na neto izloženost. Neto izloženost posle primene kreditne zaštite (efektivna vrednost izloženosti) ne može biti veća od iznosa aktive ponderisane kreditnim rizikom pre primene kreditne zaštite.

Svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno

6.4. Podaci o koncentraciji tržišnog ili kreditnog rizika u okviru primjenjivih tehnika ublažavanja

U cilju upravljanja koncentracije rizika u okviru korišćenih tehnika ublažavanja kreditnog rizika, Banka prati i upravlja koncentracijom kreditnog i tržišnog rizika u delu velikih izloženosti, sagledavajući i izdavaoce podobnih sredstava obezbedjenja. Takođe, Banka izveštava o velikim izloženostima rukovodstvo na kvartalnom nivou.

6.5. Izloženosti pre i nakon korišćenja kreditne zaštite za svaki nivo kreditnog kvaliteta uključujući i izloženosti koje predstavljaju odbaite stavke od kapitala

Stepen kreditnog kvaliteta	Ponder rizika %	Izloženost pre primene kreditne zaštite	Izloženost nakon primene kreditne zaštite
		31.12.2013.	31.12.2013.
1	0%	61.006.396	62.962.054
	10%	0	0
2	20%	629.365	909.071
	35%	2.232.424	2.214.767
3	50%	68.969	68.969
4	75%	28.459.527	28.066.447
5	100%	313.088.889	311.264.263
6	150%	973.888	973.888
Ostali ponderi kreditnog rizika			
Odbaite stavke od kapitala		1.717.529	1.717.529

Svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno

6.6. Izloženosti (nakon netiranja) obezbeđenih instrumentima materijalne i nematerijalne kreditne zaštite, po klasama izloženosti

Klasa Izloženosti	Iznos izloženosti obezbeđenih instrumentima materijalne kreditne zaštite	Iznos izloženosti obezbeđenih instrumentima nematerijalne kreditne zaštite
	31.12.2013.	31.12.2013.
Izloženosti prema privrednim društvima (isključujući dospelu nenaplaćena potraživanja kao i izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima)	1.802.087	
Izloženosti prema fizičkim licima (isključujući dospelu nenaplaćena potraživanja kao i izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima)	393.081	
Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima	34.109	
Dospelu nenaplaćena potraživanja	5.506	
Ostale izloženosti (isključujući dospelu nenaplaćena potraživanja kao i izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima)	580	
Ukupno	2.235.363	0

*U tabeli su prikazane neto izloženosti posle umanjenja za ispravku vrednosti i potrebnu rezervu iz dobiti obracunatih u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala.

7. RIZIK DRUGE UGOVORNE STRANE

Banka je dužna da izračunava aktivu ponderisanu kreditnim rizikom za izloženosti riziku druge ugovorne strane po osnovu sledećih pozicija iz knjige trgovanja i bankarske knjige:

- Finansijskih derivata;
- Kreditnih derivate;
- Repo i reverse repo transakcija;
- Transakcija davanja ili uzimanja u zajam hartija od vrednosti ili robe
- Transakcija kreditiranja trgovine hartijama od vrednosti;
- Transakcija s dugim rokom izmirenja.

U skladu sa regulativom Narodne Banke Srbije, Banka racuna aktivu ponderisanu kreditnim rizikom za derivatne instrumente koji uključuju valutne i kamatne swap transakcije, primenom Metode tekuće izloženosti propisane Odlukom o adekvatnosti kapitala. Na dan 31.12.2013. godine, ukupan iznos izloženosti riziku druge ugovorne strane iznosio je RSD 264.281 hiljada, uključujući RSD 32.046 hiljada pozitivne fer vrednosti, i RSD 232.235 hiljada potencijalne kreditne izloženosti.

Ukupan iznos izloženosti druge ugovorne strane ne sadrži iznos po osnovu reverse repo transakcije sa Narodnom bankom Srbije saglasno tacki 426. Odluke o adekvatnosti kapitala o dodeljivanju pondera 0% za sve izloženosti prema Republici Srbiji i Narodnoj banci Srbije.

Svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno

Banka nema izloženosti po osnovu transakcija uzimanja ili davanja u zajam hartija od vrednosti ili robe, transakcija kreditiranja trgovine hartijama od vrednosti, kreditne derivate iz knjige trgovanja, kao i transakcija sa dugim rokom izmirenja.

8. TRŽIŠNI RIZICI

8.1. Vrsta primenjenog pristupa za računanje tržišnih rizika

Kapitalni zahtev za tržišne rizike Banka obračunava primenom standardizovanog pristupa, sumiranjem kapitalnih zahteva za cenovni, devizni i robni rizik u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala.

Kapitalni zahtev za cenovni rizik se obračunava odvojeno za dužničke i vlasničke hartije od vrednosti, i to kao specifični i opšti cenovni rizik.

- **Specifični cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti** se obračunava raspoređivanjem neto pozicija iz knjige trgovanja u odgovarajuće kategorije (prema vrsti izdavaoca/dužnika, eksternom ili internom kreditnom rejtingu i preostalom periodu dospeća) i množenjem ponderima rizika propisanim od strane NBS. Ovako isponderisane pozicije se zatim presabiraju, bez obzira na to da li su pozicije duge ili kratke;
- **Opšti cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti** se obračunava primenom metoda dospeća, za svaku pojedinačnu valutu. Primenom ovog metoda Banka raspoređuje sve neto pozicije u dužničkim hartijama od vrednosti u klase i zone dospeća propisane od strane NBS, zatim vrši ponderisanje po klasama dospeća i posebno sabira sve ponderisane duge pozicije i sve ponderisane kratke pozicije. Zatim se obračunavaju usklađene i/ili neusklađene ponderisane pozicije po pojedinačnim klasama i zonama dospeća. Sam kapitalni zahtev za opšti cenovni rizik se obračunava metodom dospeća kao zbir:
  - - 10% ukupne sume ponderisanih usklađenih pozicija u svim klasama dospeća,
    - 40% ponderisanih usklađenih pozicija u zoni 1,
    - 30% ponderisanih usklađenih pozicija u zoni 2,
    - 30% ponderisanih usklađenih pozicija u zoni 3,
    - 40% ponderisanih usklađenih pozicija između zona 1 i 2,
    - 40% ponderisanih usklađenih pozicija između zona 2 i 3,
    - 150% ponderisanih usklađenih pozicija između zona 1 i 3,
    - 100% preostalih neusklađenih ponderisanih pozicija između zona.
- **Cenovni rizik po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti** se obračunava kao opšti i specifični, dok kapitalni zahtev za ovu vrstu rizika predstavlja zbir kapitalnih zahteva za opšti i specifični cenovni rizik, pomnožen sa 1,5 i obračunava se odvojeno za svaku zemlju i za svaku valutu. Kapitalni zahtev za specifični cenovni rizik po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti iznosi 4% ukupne bruto pozicije Banke u ovim hartijama, a kapitalni zahtev za opšti cenovni rizik iznosi 8% ukupne neto pozicije u ovim hartijama.

Svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno

- **Devizni rizik** se obračunava na pozicije devizne imovine i deviznih obaveza, dok se kapitalni zahtev za devizni rizik obračunava množenjem zbira ukupne neto otvorene devizne pozicije i apsolutne vrednosti neto otvorene pozicije u zlatu sa 12% u slučaju da je ovaj zbir veći od 2% kapitala Banke.
- Banka nema izloženosti po osnovu **robnog rizika**, niti je do sada vrsila trgovanje ovim instrumentima.

8.2. Kapitalni zahtev za tržišne rizike

Banka je obračunala sledeće iznose kapitalnih zahteva za tržišne rizike:

KAPITALNI ZAHTEV ZA TRŽIŠNE RIZIKE	Iznos	Pokrivenost osnovnim kapitalom	Pokrivenost dopunskim kapitalom
Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti	81.560	81.560	-
Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti	2.339	2.339	-
Kapitalni zahtev za devizni rizik	94.141	94.141	-
Kapitalni zahtev za robni rizik	-	-	-
Ukupno	178.040	178.040	-

8.3. Struktura i iznosi po vrsti kapitalnog zahteva

Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti na dan 31.12.2013 je iznosio RSD 81.560 hiljada, od čega je kapitalni zahtev za valutu dinar iznosio RSD 10.296 hiljada; za valutu evro RSD 25.565 hiljada; za valutu švajcarski franka RSD 17.647 hiljada; za valutu USD, RSD 864. Banka je na ovim pozicijama imala pretežno izloženosti po osnovu kamatnih swap ugovora, swap poslova, poslova sa zapisima trezora Ministarstva finansija Republike Srbije i poslova reverse repo sa blagajničkim zapisima Narodne banke Srbije. Ovaj iznos se u celini odnosi na opšti cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti, dok banka nije imala kapitalni zahtev za specifični cenovni rizik po ovom osnovu na dan 31.12.2013 godine. Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti je iznosio RSD 2.340 hiljada, od toga RSD 520 hiljada se odnosilo na kapitalni zahtev za specifični cenovni rizik, a preostalih RSD 1.040 hiljada na kapitalni zahtev za opšti cenovni rizik. Celokupna izloženost Banke po ovom osnovu nastala je na pozicijama akcija, pretežno akcija preduzeća i osiguravajućih kompanija, koje potiču sa područja Republike Srbije.

U delu deviznog rizika, Banka obračunala kapitalni zahtev budući da je zbir ukupne neto otvorene devizne pozicije i apsolutne vrednosti neto otvorene pozicije u zlatu na dan 31.12.2013 godine iznosio RSD 784.511 hiljada, što predstavlja 4.07% kapitala Banke obračunatog na isti dan).

Banka nema izloženosti po osnovu robnog rizika.

9. OPERATIVNI RIZICI

9.1. Kapitalni zahtev za operativni rizik

Za utvrđivanje kapitalnog zahteva za operativni rizik banka koristi pristup osnovnog indikatora prema kome je kapitalni zahtev za operativni rizik jednak iznosu trogodišnjeg proseka indikatora izloženosti pomnoženog stopom kapitalnog zahteva od 15%.

Ukupan kapitalni zahtev za operativni rizik po stubu 1 na dan 31. 12. 2013. godine, iznosi RSD 1,481,674 hiljada.

10. KAMATNI RIZIK

10.1. Izvore kamatnog rizika i učestalost njegovog merenja

Kamatni rizik predstavlja izloženost finansijske pozicije Banke riziku nepovoljnih kretanja kamatnih stopa. Opšte posmatrano, dva su načina na koji promene kamatnih stopa mogu da uticu na banku. Kao prvo, promene kamatnih stopa uticu na vrednost sredstava, obaveza i vanbilansnih stavki banke; potom, promene kamatnih stopa uticu na buduće tokove gotovine. Rizik od promene kamatnih stopa može se javiti u različitim oblicima kao rizik vremenske neusklađenosti dospeća i ponovnog određivanja cene, rizik krive prinosa, bazni i rizik opcija. Kamatne stope Banke se utvrđuju uzimajući u obzir tržišne kamatne stope i druge faktore (kao što je cena rizika, očekivani nivo rezervisanja, itd.) i Banka redovno vrši njihovo usklađivanje.

Aktivnost upravljanja rizikom od promene kamatnih stopa ima za cilj optimizaciju neto prihoda od kamate i održanje tržišne kamatne stope na konzistentnom nivou u skladu sa poslovnom strategijom Banke. Upravljanje rizikom zasniva se na usklađenosti kamatno osetljivih sredstava, obaveza i vanbilansnih stavki, a na osnovu: makro i mikro ekonomskih predviđanja, predviđanja uslova za postizanje likvidnosti i predviđanja trendova kamatnih stopa.

10.2. Osnovne pretpostavke za merenje odnosno procenu izloženosti ovom riziku

Kao osnovu za merenje kamatnog rizika Banka koristi Gap analizu kamatno osetljivih bilansnih i vanbilansnih pozicija, primenjujući faktore senzitivnosti u odnosu na tekuće tržišne krive prinosa, kao i višestruka scenarija koji uključuju promene u nivoima i kretanjima kamatnih stopa. Dodatno, Banka procenjuje uticaj prevremenih otplata ili povlacenja sredstava kod kamatno osetljivih pozicija na strani kredita i depozita, sa ugrađenom ovom opcijom. Procena kamatnog rizika vrši se na mesečnom nivou. Banka kontrolise izloženost kamatnom riziku kroz set limita izloženosti.

11. IZLOŽENOSTI PO OSNOVU VLASNIČKIH ULAGANJA U BANKARSKOJ KNJIZI

Banka ima ulaganja u akcije kompanija klasifikovane kao raspoložive za prodaju u procentualnom iznosu od 0.05% ukupnog portfolia Banke, a koje nisu rezultat želje da se investira u te hartije već je to ulaganje rezultat drugih strategijsko poslovnih odluka. Shodno tome, Banka je donela odluku da ulaganje po tom osnovu nije relevantno za objavljivanje.

Svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno

12. OBJAVLJIVANJE INFORMACIJA KOJE SE ODNOSI NA BANKARSKU GRUPU I ODNOS IZMEĐU MATIČNOG DRUŠTVA I PODREĐENIH DRUŠTAVA

Banka na dan 31. 12. 2013. godine nema učešća u kapitalu u licima u finansijskom sektoru koja bi u smislu Zakona o bankama činila bankarsku grupu sa sedištem u Republici Srbiji.

13. PODACI I INFORMACIJE KOJI SE NE OBJAVLJUJU

Banka nije objavila sledeće podatke:

- vanbilansne stavke po kojima ne može doći do plaćanja jer su to stavke koje se raspoređuju u kategoriju niskog rizika koje prema Odluci o adekvatnosti kapitala nose ponder rizika 0%. Navedene stavke predstavljaju vanbilansnu računovodstvenu evidenciju i najvećim delom je čini druga vanbilansna aktiva - evidentiranje hartija od vrednosti primljenih u zalog, primljenje hipoteke za obezbeđenje kredita, obveznice stare devizne štednje građanin u Centralnom registru-vlasnički računi, kao i vanbilansna evidencija potraživanja po osnovu derivatnih transakcija koja ne nosi rizik već samo predstavljaju evidencijsku formu navedenih transakcija.
- Akcije kompanija klasifikovane kao raspoložive za prodaju jer je ova vrsta ulaganja rezultat drugih strateškijsko poslovnih odnosa, a ne odluka banke da investira u akcije pravnog lica.

Filippos Karamanolis
Predsednik Izvršnog odbora

Predrag Janković
Direktor Sektora za upravljanje rizicima